

**Jaarstukken 2016
GGD Hollands Noorden**

Programmaverantwoording Jaarrekening

GGD Hollands Noorden
Bezoekadres: Hertog Aalbrechtweg 22, 1823 DL Alkmaar
Postadres: Postbus 9276, 1800 GG Alkmaar
www.ggdhollandsnoorden.nl

Inhoudsopgave	Blz.
Voorwoord	3
1 Programmaverantwoording	4
1.1 Beleidsverantwoording	4
1.1.2 Programma Jeugd	7
1.1.3 Programma Infectieziektebestrijding	11
1.1.4 Programma Kwetsbare Burger	15
1.1.5 Programma Onderzoek, Beleid & Preventie	22
1.1.6 Algemene Dekkingsmiddelen	30
1.2 Paragrafen	33
1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	33
1.2.2 Financiering	34
1.2.3 Bedrijfsvoering	36
1.2.4 Onderhoud kapitaalgoederen	37
1.2.5 Verbonden partijen	37
1.2.6 Rechtmatigheid	38
2 Jaarrekening	39
2.1 Overzicht van lasten en baten en toelichting	39
2.2 Balans per 31 december 2016 en toelichting	41
2.3 Toelichtingen	47
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	47
2.3.2 Wet normering topinkomens	48
3 Overige gegevens	49
3.1 Controleverklaring	49
3.2 Voorstel tot resultaatbestemming	53
Bijlage 1 – Lasten en baten totaal GGD HN	54

Voorwoord

Het jaar 2016 was een bijzonder jaar voor GGD Hollands Noorden (GGD HN). Nico Plug nam na 8 jaar afscheid als directeur en ik, Edward John Paulina nam in december zijn functie over.

Het afgelopen jaar heeft intern in het teken gestaan van **transformatie**. Medewerkers zijn getraind om andere medewerkers te trainen en te begeleiden bij het resultaatgericht werken. De teams in de Kop van Noord-Holland waren de eerste zonder manager. Een ondersteuningsteam en teamcoaches helpen de teams op weg naar zelforganisatie. Er komt gelijk veel op medewerkers af en er ontstaat tijdsdruk. Naast het reguliere werk moet tijd gemaakt worden voor andere bezigheden zoals, teamjaarplannen maken, maar ook het invullen van de flexibilisering.

De transformatie naar zelf organiseren en zelf sturen heeft ook impact op directie en management van GGD HN. De rol van manager is grotendeels verdwenen. Voormalig managers zijn bezig als coach of relatiebeheerder.

In 2016 is de uitvoering van het takenpakket **Veilig Thuis** volledig geïntegreerd binnen de organisatie van GGD HN. Met grote inspanning is het gelukt dit op een goede manier in te bedden. Bij meerdere controles was de Inspectie tevreden over de geleverde kwaliteit. Om dit takenpakket goed uit te kunnen blijven voeren, is meer inzet nodig: om daar inzicht in te krijgen, is een onderzoek opgestart. De uitkomsten daarvan worden begin 2017 met de gemeenten gedeeld.

Op het gebied van bedrijfsvoering is meer **samenwerking** gezocht met de Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord. Ook de komende jaren blijft dat een streven. Voorbeelden van behaalde voordelen zijn het samen doen van enkele grote aanbestedingen en het delen van specialistische kennis op het gebied van privacy en beveiliging (van data). Dit laatste zal door de komst van de nieuwe wet AVG extra aandacht krijgen.

Het team epidemiologie heeft in 2016 een **onderzoeksbureau** opgericht. Dit onderzoeksbureau gaat (extra gefinancierde) opdrachten uitvoeren die buiten de (wettelijke) basistaken vallen, maar waarbij gebruik kan worden gemaakt van de data, knowhow en de netwerken die binnen het team en GGD HN al ruimschoots aanwezig zijn. Met het onderzoeksbureau willen de epidemiologen inspelen op de toenemende behoefte aan advies en onderzoek op maat. Er komt een duidelijkere scheiding tussen wettelijk vastgestelde taken en meerwerk dat door epidemiologie wordt gedaan.

Bijna al onze **doelstellingen** hebben we behaald. Tegenvaller is dat er geen nieuwe software voor het GGD-dossier geleverd is door de op grond van een aanbestedingstraject geselecteerde leverancier. Naast veel inspanning heeft dit geleid tot het moeten afschrijven van de gemaakte kosten. Dat heeft een beslag gelegd op de algemene reserve, maar deze blijft uiteindelijk licht positief. Afgezien van deze afschrijving is het gelukt binnen de herziene begroting 2016 te blijven door goede sturing op de kosten, meevallende -veelal incidentele- baten en zuinigheid. Daarmee zijn ook de kosten mobiliteitspool opgevangen. De andere kant van het verhaal is, dat de werkdruk hoog is en er een hoog ziekteverzuim is.

Alkmaar, maart 2017

Edward John Paulina
Directeur GGD Hollands Noorden

1 Programmaverantwoording

1.1 Beleidsverantwoording

Doelen

GGD Hollands Noorden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord-Holland Noord.

Wij **bewaken** door gezondheidsrisico's en -onveiligheid te signaleren en de inzichten hierover actief te verspreiden.

Wij **beschermen** tegen bedreigingen van de volksgezondheid met preventie, bestrijding en voorlichting.

Wij **bevorderen** individueel en collectief gezond gedrag en preventief beleid van de gemeenten en andere spelers in de gezondheidszorg.

Om de hoofddoelstelling te realiseren, voert GGD Hollands Noorden (GGD HN) een aantal taken uit.

Deze taken zijn:

1. Ondersteuning van gemeenten bij de realisatie en uitvoering van het lokaal gezondheidsbeleid.
2. Uitvoeren van taken die wettelijk aan GGD HN zijn opgedragen, zoals infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, publieksvoorlichting en gezondheidsbevordering.
3. Uitvoeren van overige taken die door een of meerdere gemeenten aan GGD HN zijn opgedragen, zoals openbaar geestelijke gezondheidszorg en opvoedingsondersteuning.
4. Uitvoering van jeugdgezondheidszorg van -9 maanden tot 19 jaar.
5. Uitvoeren van taken voor derden, zoals politie en justitie, en reizigers.

Deze taken vormen de leidraad voor de uitwerking in programma's.

Algemeen

In 2014 zijn in thematische besprekingen van het dagelijks bestuur (DB) en het algemeen bestuur (AB) van GGD HN bestuurlijke discussies gevoerd met als resultaat een aantal bestuurlijke thema's die voor de komende bestuursperiode de richting bepalen. Deze bestuurlijke thema's zijn uitgewerkt in het meerjarenbeleidsplan 2015–2018. Dit meerjarenbeleidsplan is niet vastgesteld in het AB van juli 2016, maar is de basis voor de begroting 2018 en meerjarenraming 2019–2021. De bestuurlijke thema's zijn:

Herpositioneren

GGD HN werkt aan het versterken van haar rol in de publieke gezondheidszorg, zoals verwoord in de brief van 28 augustus 2014 van de Minister van VWS aan de Tweede Kamer waarin ook nadrukkelijk in gegaan wordt op de rol van de GGD (waar gemeenten eigenaar en opdrachtgever van zijn). Die gewenste rol voor GGD'en wordt verwoord in vier pijlers:

- Monitoren, signaleren en adviseren
- Uitvoering taken gezondheidsbescherming
- Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis
- Toezicht houden.

Daarnaast speelt GGD HN in op veranderingen, zoals de introductie van het sociaal domein en het verbinden met de domeinen zorg en veiligheid. Onder de programma's wordt daarop meer concreet ingegaan.

Efficiënter/flexibeler maken

Op velerlei gebied is GGD HN actief om tot meer efficiëntie en flexibiliteit te komen. Verdere digitalisering en integratie van software zijn daarbij belangrijke hulpmiddelen. Met de overgang naar het basispakket JGZ wordt flexibiliteit een nieuwe impuls gegeven. De beoogde implementatie van nieuwe software voor het GGD-dossier is vertraagd. Met 2 andere GGD'en (regio Twente en regio Utrecht) wordt er nu op gekoerst om vanaf begin 2018 met nieuwe software te werken. De uitgangspunten zijn meer klantgestuurd, meer transparantie en afstemming/samenwerking.

Modernier/innovatiever/klantgerichter

Het GGD-bestuur dient als platform voor de gemeentelijke samenwerking (17 gemeenten in NHN + optioneel gemeente Uitgeest). In dit verband is het initiatief van gemeentesecretarissen te noemen om een plan te ontwerpen waarmee de raden meer in positie komen gegeven hun verantwoordelijkheden met betrekking tot Gemeenschappelijke Regelingen. In 2016 heeft dit nog niet tot concrete resultaten geleid; wel hebben diverse voorbereidende activiteiten plaatsgevonden. GGD HN heeft hierin een ondersteunende rol.

Balans inhoud en middelen

Het jaar 2016 is afgesloten met een tekort. Dat wordt in hoofdlijn veroorzaakt doordat de na een aanbesteding geselecteerde leverancier de gevraagde software (GGD-dossier) niet heeft kunnen leveren. Afgezien van deze verliespost is het gelukt binnen de herziene begroting te blijven door strakke sturing op budgetten en iets hogere inkomsten dan verwacht. Wel heeft daardoor beslag op de algemene reserve plaatsgevonden; deze blijft licht positief.

De financiën van GGD HN staan al jaren onder druk (t/m 2015 al 13 % bezuinigd). Daarmee is 'het vet van de botten'. Voor de verwachte loon- en prijsstijging in 2016 is in de primitieve begroting een indexering doorgevoerd van resp. 0,5 en 1,5% op de kosten van GGD HN conform opgave door de gemeenten; de compensatie (verhoging van de gemeentelijke bijdrage) is vervolgens als taakstelling gekort door de gemeenten. Daarmee komt de cumulatieve bezuiniging op bijna 14%.

In de herziene begroting heeft bijstelling van de loonindex plaatsgevonden op basis van verwachte CAO- en premie-ontwikkelingen. Na afloop van het jaar is gebleken dat de uiteindelijke loonindex nog

hoger geworden is: in deze jaarstukken is de nacalculatie van de gemeentelijke bijdragen hierdoor verwerkt. Voor de komende jaren is de verwachting dat lonen, premies en prijzen verder zullen stijgen. Het is nog onzeker of de gemeentelijke bijdragen in dezelfde mate mee stijgen.

Mocht dit onvoldoende het geval zijn, dan is sprake van nieuwe bezuinigingen; dat vraagt ruimte om eerst benodigde innovaties door te voeren en daarnaast om een inhoudelijke benadering. In opdracht van het bestuur heeft AEF in 2016 de mogelijkheden daartoe tegen het licht gehouden met als conclusie dat verdere afslanking –bijna 80% betreft personele kosten– leidt tot het maken van keuzes over het takenpakket van GGD HN.

Tegelijkertijd spelen nieuwe afwegingen op onderdelen van GGD HN doordat opdrachtgevers overgaan tot nieuwe (vormen van) aanbestedingen. Dat brengt met zich mee dat GGD HN zich regelmatig moet heroriënteren op haar positie, het voeren van (ambtelijke) besprekingen, het al dan niet uitbrengen van offertes en het voeren van onderhandelingen. Een voorbeeld betreft de collectieve taak Veilig Thuis.

Deze ontwikkelingen betekenen een toenemende belasting voor GGD HN.

Daarbij staat GGD HN voor grote uitdagingen, zoals het kiezen en implementeren van nieuwe software voor de JGZ (het GGD-dossier) en tbc, het voorbereiden op de omgevingswet, het overgaan op een andere financiering van het Rijksvaccinatieprogramma en nieuwe aanbestedingen.

1.1.2 Programma Jeugd

1. *Inleiding*

Het programma Jeugd richt zich op de volgende doelen:

- Het vroegtijdig signaleren, begeleiden, ondersteunen en monitoren van problemen bij het gezond en veilig opgroeien en ontwikkelen van kinderen en jeugdigen door middel van het Basispakket Jeugdgezondheidszorg.
- Het voorkomen en verminderen van de verspreiding van (infectie en) aangeboren ziekten door middel van screening van baby's van 2-5 dagen oud en uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma; het screenen van baby's tot 4 weken op aangeboren gehoorstoornissen door middel van de neonatale gehoorscreening.
- Het bevorderen van een gezonde ontwikkeling van kinderen en jeugdigen door middel van advisering, voorlichting, ondersteuning en begeleiding. Het afstemmen met en inschakelen van hulp op maat. Eventueel coördinatie van zorg op basis van de methode 1 gezin 1 plan, gericht op het versterken van de eigen kracht en sociaal netwerk. Dit in samenwerking met het gezin/de jeugdige zelf en netwerkpartners binnen het sociaal domein (aansluitend op de wijkteams).
- Het bevorderen van een gezonde leefstijl van kinderen, jeugdigen, jongeren en hun ouders/verzorgers door middel van advisering, voorlichting, opvoedingsondersteuning, cursussen, trainingen, school- en buurtprojecten. Zowel individueel als collectief.
- Het leveren van input voor lokaal, gemeentelijk en regionaal jeugdbeleid met behulp van registraties in het digitaal dossier Jeugdgezondheidszorg, Emovo en gezondheidsonderzoeken.

2. *Kaders*

Het programma vindt voor het grootste deel legitimatie in de Wet Publieke Gezondheid. Daarnaast worden taken verricht in het kader van de Wet leerplicht en de Jeugdwet. Aanvullingen op het programma zijn mogelijk door middel van verschillende subsidieregelingen.

3. *Speerpunten in 2016*

1. Aansluiting Sociaal Domein
2. Basispakket JGZ en flexibiliteit
3. Doorontwikkeling GGD-dossier

1. Aansluiting Sociaal Domein De JGZ vormt in een sterk veranderende omgeving het fundament voor de stelselherzieningen ten aanzien van de zorg voor jeugd. De netwerksamenwerking rond jeugd is verbreed en verdiept, partners en professionals binnen de brede sociale (wijk)teams weten elkaar te vinden en de relatie met het brede sociale domein is ingebed. JGZ is een partij die door alle netwerkpartners in het brede sociale domein wordt gezien en erkend.		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
De versterking van de eigen kracht van inwoners en gezinnen, met het oog op eigen verantwoordelijkheid en veiligheid.	De JGZ-teams 0-19 hebben een nauwe samenwerking met de sociale (wijk)teams. Professionals hebben de ruimte om binnen gestelde (financiële) kaders competenties verder te	In alle gemeenten van GGD Hollands Noorden zijn de teams 0-19 onderdeel, of een voorliggende voorziening, van de sociale (wijk)teams. In alle gemeenten zijn afspraken

	ontwikkelen: leren van elkaar in het brede sociale domein of verdiepen van de eigen vakkennis.	gemaakt, en voor zover mogelijk vastgelegd, over wie wat wanneer oppakt in de jeugdketen. De methodiek 1Gezin1Plan wordt toegepast wat blijkt uit het betrekken van het sociale systeem van de jeugdige.
--	--	--

Verantwoording

De JGZ-teams in de gemeenten hebben, als zelforganiserende teams binnen GGD HN, steeds meer zelf een rol in het onderhouden van contacten met partners in het sociaal domein waaronder de sociale (wijk)teams. Er zijn afspraken gemaakt over afstemming/samenwerking en taakverdeling. Zij worden hierin ondersteund door de relatiebeheerders van GGD HN, een nieuwe rol gericht op het versterken van de relatie met gemeenten en samenwerkingspartners in het werkgebied. De samenwerking van de JGZ in het sociale domein is hierin een blijvend aandachtspunt.

2. Basispakket JGZ en flexibiliteit In de JGZ-teams is de flexibilisering van contactmomenten uitgewerkt. Contactmomenten worden uitgevoerd op basis van wensen van betrokkenen, signalen van omgeving en professionele kennis en inschatting van de GGD-medewerker.		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Ouders en jeugdigen ervaren dat Jeugdgezondheidszorg aangeboden wordt op basis van behoefte, signalering en vraag.	Een cultuuromslag naar flexibel werken en eigen verantwoordelijkheid van ouders naast professionele verantwoordelijkheid is gemaakt.	Jeugdgezondheidszorg wordt, naast een basisaanbod voor iedere jongere, op maat van het risico en de behoefte geboden.

Verantwoording

Sinds 2015 bestaat het (vernieuwde) basispakket JGZ uit een flexibel aanbod. Er bestaat in principe geen vaste contactfrequentie meer, maar wel moeten alle contactmomenten worden aangeboden conform het landelijk professioneel kader. Of en op welke manier ieder contact wordt uitgevoerd, hangt af van verschillende factoren, met name de behoefte/vraag/wens van de jeugdige/het gezin en de inschatting van de JGZ-professional.

Ouder(s) en/of jeugdige bepalen samen met het JGZ-team welke preventieve zorg aansluit bij de individuele behoefte. De daadwerkelijk uitgevoerde contactfrequentie is daardoor flexibel en verschilt per jeugdige/gezin. Dit is vastgelegd in Landelijk Professioneel Kader van de JGZ, aanvullende informatie is opgenomen in de FAQ Landelijk Professioneel Kader.

In de integrale JGZ-teams (12- en 12+) wordt deze zorg ook daadwerkelijk flexibel en op maat geboden. De wijk- en gezinsgerichte benadering staat hierin centraal.

3. Doorontwikkeling GGD-dossier GGD HN is in 2014 gestart met de invoering van digitale dienstverlening. Centraal staat de eigentijdse communicatie met jeugdigen en hun ouders/verzorgers. Naast de aanschaf van een nieuw digitaal plannings- en roosteringsprogramma is in 2015 een nieuw digitaal GGD-dossier ontwikkeld.		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Het bereik van de JGZ is klantgericht en	Een GGD-dossier met breed draagvlak onder gebruikers,	Het GGD-dossier wordt door burgers en professionals ervaren

klantvriendelijk. Inwoners hebben vertrouwen in de privacy en het medisch beroepsgeheim in het GGD-dossier. De toegankelijkheid voor de burger via het Burgerportaal is geregeld en gegarandeerd.	zowel de inwoners als de professionals.	als een goed en bruikbaar dossier. Het digitaal GGD-dossier is geïmplementeerd. Ouders/jeugdigen hebben toegang tot hun eigen dossier. Via het klantportaal maken ouders/jeugdigen zelf afspraken qua locatie en tijd.
---	---	---

Verantwoording

Helaas bleek begin 2016 dat de leverancier van het nieuwe GGD-dossier de voorgespiegelde beloften niet waar kon maken, waardoor GGD HN heeft besloten de samenwerking te beëindigen. Vervolgens is, na een grondige evaluatie, een nieuw aanbestedingstraject gestart (op basis van een concurrentie gerichte dialoog) waarbij GGD regio Utrecht en GGD Twente zijn aangesloten. Rekening houdend met de voorbereiding en wettelijke termijnen hopen we begin 2018 een nieuw GGD-dossier te hebben geïmplementeerd.

1. Een greep uit de productierealisatie

	2014	2015	2016
Kinderen in zorg	155.778	154.229	156.336
Burgers bereikt met prenatale voorlichting	4.241	4.145	4.237
Vrijwilligers voor Home-Start (Hollands Kroon en Schagen)	24	24	34
Gezinnen aangemeld voor Home-Start (Hollands Kroon en Schagen)	19	19	33 (13 doorlopend vanuit 2015)
Cliënten VoorZorg	46	51	68

2. Middelen

Totaal baten en lasten Jeugd (bedragen in duizenden euro's)				
	Realisatie 2015	Begroting 2016	Begroting 2016	Realisatie 2016
		PRIMAIR	HERZIEN	
TOTAAL LASTEN	20.280	19.425	20.025	20.927
TOTAAL BATEN	19.991	19.333	19.943	20.295
inclusief mutaties in reserves				
Resultaat	-289	-92	-82	-632

Dit programma toont een negatief exploitatieresultaat van € 632.000. Voorzien in de herziene begroting was een negatief resultaat van € 82.000, zodat het verschil € 550.000 negatief is. Dit verschil wordt voor het grootste deel (€ 487.000) veroorzaakt door de afboeking van kosten die gemaakt zijn voor het GGD-dossier. Als gevolg van het vastlopen van dit traject, is overgegaan tot het afboeken van deze kosten. Met nieuwe partners wordt een herstart van het project gemaakt en uitgaven uit het verleden krijgen hierin geen plaats. Daarbij moet het volgende opgemerkt worden:

- Het bestuur is tussentijds op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.
- Voor het aandeel van GGD HN in het project GGD-dossier was een bedrag voorzien van ongeveer € 800.000 op grond van de eerder vastgesteld business case. Een bedrag van ongeveer € 240.000

wordt meegenomen naar het nieuwe project: hierin delen de GGD regio's Twente en Utrecht in gelijke mate mee.

- Een meer gedetailleerd inzicht is middels een memorandum gedeeld met het bestuur.

De totale lasten van het programma Jeugd laten een overschrijding zien van € 902.000. De huisvestingskosten vallen € 102.000 lager uit, vanwege besparingen op de huisvesting en lagere incidentele huisvestingskosten dan begroot. Naast de afboeking van kosten van het GGD-dossier vallen de totale personeelskosten € 502.000 hoger uit dan begroot. Er resteert nog een negatief verschil van € 14.000, die bestaat uit diverse kleinere mutaties. De personele kostenstijging is ontstaan door een stijging van het aantal geboorten en door het realiseren van extra declarabele taken die niet in de begroting zijn opgenomen. De baten vallen mede daardoor eveneens € 352.000 hoger uit dan begroot.

1.1.3 Programma Infectieziektebestrijding

1. Inleiding

Het programma infectieziektebestrijding kent de volgende doelen:

- Het voorkomen van de verspreiding van infectieziekten.
- Het verminderen van de gezondheids- en maatschappelijke gevolgen van infectieziekten.
- Het voorkomen van gezondheidsproblemen door uitvoering van screening- en vaccinatieprogramma's.
- Het verzorgen van kwalitatief goede en maatschappelijk relevante infectieziektebestrijding.

2. Kaders

De Wet publieke gezondheid (Wpg), de Wet Kinderopvang (Wko) en de Warenwet zijn het voornaamste kader voor de taken die binnen het programma Infectieziektebestrijding worden uitgevoerd.

3. Speerpunten 2016

1. Schaalvergroting
2. Ketenversterking
3. Hygiënezorg: aandacht voor resistentie bij micro-organismen voor antibiotica
4. Versterking van de positie van de toezichthouder (Wko)

1. Schaalvergroting In het algemeen kan gesteld worden dat er bij de verschillende aandachtsvelden die gericht zijn op infectieziektebestrijding – de algemene infectieziektebestrijding (izb), de tuberculosebestrijding (tbc), de bestrijding van seksueel overdraagbare aandoening (soa) alsmede de reizigersadvisering (rav) – er een tendens is tot schaalvergroting in verband met het verbeteren van of het behoud van de kwaliteit van dienstverlening en de mogelijkheid een efficiëntieslag te maken.		
Maatschappelijk effect Doelmatige preventie en bestrijding van infectieziekten. Beperking van gezondheidsschade.	Nagestreefd resultaat Borging van het kwaliteitsniveau van de dienstverlening. Efficiëntere inzet van mens en middelen.	Beoogd resultaat in 2016 Het resultaat is optimaal als er in 2016 samenwerkingsafspraken liggen tussen GGD HN en een of meer GGD 'en voor de izb en tbc, waarin geregeld staat hoe GGD HN op grotere schaal dan hun eigen regio de dienstverlening hebben ingericht, bij voorkeur met één backoffice en meerdere frontoffices. Bij de reizigersadvisering maakt GGD HN deel uit van het landelijke netwerk van GGD 'en die reizigers adviseren. Het netwerk wordt door de

		verzekeraars gezien als een belangrijke organisatie voor het verstrekken van reizigersadviezen. De verzekeraar betaalt GGD HN 'en een kostendekkende vergoeding voor de adviezen en vaccinaties die de GGD 'en verstrekken.
--	--	---

Verantwoording

Er is sprake van de ontwikkeling van een Regionaal Expertise Centrum (REC) waarin de GGD'en in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht de tuberculosebestrijding samen vormgeven. Momenteel is de backoffice verdeeld over GGD Amsterdam en GGD Utrecht. De verwachting is dat er op termijn één backoffice zal zijn. Indien er vacatures ontstaan bij de tuberculosebestrijding in het REC, dan wordt in de vacaturetekst opgenomen dat in geval van nood de nieuw aan te nemen (frontoffice-) medewerker op elke frontoffice in de REC-regio ingezet kan worden. Ook worden bij voorkeur medewerkers aangenomen die zich volledig richten op de tuberculosebestrijding. Bij de infectieziektebestrijding wordt gewerkt aan de oprichting van Antibioticaresistentie-netwerken. Dat zijn breed samengestelde netwerken op provinciaal niveau van ketenpartners die op de een of andere wijze te maken hebben met antibiotica (productie, gebruik, beheer). Er wordt momenteel gezocht naar een projectleider die het traject tot vorming van het ABR-netwerk gaat trekken.

<p>2. Ketenversterking De keten is zo sterk als de zwakste schakel. De izb streeft daarom naar een goed contact en naar samenwerkingsovereenkomsten met ketenpartners. Al eerder zijn er afspraken gemaakt met de huisartsenorganisatie, microbiologische laboratoria en bijvoorbeeld de GHOR. Vanwege de toenemende aandacht voor multiresistente en vroegopsporing is er behoefte aan (meer) samenwerking tussen humane en veterinaire gezondheidsdiensten.</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Doelmatige preventie en bestrijding van infectieziekten. Beperking van gezondheidsschade.	Overleg met belangrijke spelers in het veterinaire veld (dierenartsen).	Er zijn afspraken gemaakt over structureel overleg en afstemming bij humaan veterinaire infectieziekteproblematiek.

Verantwoording

Er zijn afspraken gemaakt voor regelmatig overleg met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Twee à drie keer per jaar overlegt de regionaal arts-consulent infectieziektebestrijding (RAC) op provinciaal niveau over zaken die de NVWA en de GGD'en aangaan. Daarnaast wordt GGD HN via de RAC (die deels werkzaam is bij het RIVM en deels bij de GGD) geïnformeerd over van belang zijnde veterinaire zaken die worden besproken in het landelijke signaleringsoverleg dat maandelijks plaatsvindt bij het RIVM.

<p>3. Hygiënezorg: aandacht voor resistentie bij micro-organismen tegen antibiotica Het risico van toenemende resistentie tegen antibiotica ligt continu op de loer. Het is belangrijk dat GGD HN in staat is om de bevolking te wijzen op de juiste wijze van omgang met infectieziekte-erisico's.</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016

Doelmatige preventie en bestrijding van infectieziekten. Beperking van gezondheidsschade	In verband met het belang van het voorkomen van resistentie tegen antibiotica en vroegopsporing van infectieziekten is het belangrijk kennis van hygiëne op het niveau van een hygiënist in huis te hebben.	GGD HN heeft in 2016 de beschikking over een hygiënist (in opleiding).
--	---	--

Verantwoording

In 2017 is het besluit genomen om een medewerker van GGD HN in 2017-2018 op te leiden tot deskundige infectieziektepreventie.

4. Versterking van de positie van de toezichthouder (Wko)		
In 2014 is de aanzet gegeven voor de versteviging van de positie van de toezichthouder bij de inspecties kinderopvang. Landelijk is afgesproken dat per 2017 de nieuwe rol geïmplementeerd moet zijn. Het jaar 2016 is het jaar van de implementatie.		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Bevordering van de (pedagogische) kwaliteit in de kinderopvang.	GGD HN en gemeenten werken op een effectieve manier samen op het gebied van handhaving op de Wet kinderopvang.	De toezichthouder levert inspectierapporten af waarin de wijze van rapporteren aansluit bij de informatiebehoefte om de handhaving goed te kunnen uitvoeren. Daar waar nodig ondersteunt GGD HN de gemeente bij de directe uitvoering van de handhavingstaak.

Verantwoording

De Wko blijft een wet met veel veranderdynamiek, die flink wat beleids capaciteit vraagt van GGD HN en gemeenten. De ontwikkeling van Integrale kindercentra is een voorbeeld van een nieuwe ontwikkeling. In toenemende mate verzorgt GGD HN voor gemeenten in zijn regio naast het toezicht op de kinderopvang de eerste fase handhaving. Dankzij de continu aanwezige deskundigheid bij GGD HN en het regelmatige contact dat de toezichthouders met de houders van kinderopvang hebben, volgt de eerste fase van handhaving snel op het inspectiebezoek. Eind 2016 zijn er in de regio 3 gemeenten die dit werk door GGD HN laten doen.

4. Een greep uit de productierealisatie

	2014	2015	2016
Nieuwe meldingen infectieziekten	238	291	246
Besmettingsaccidenten	105	79	78
Nieuwe personen in zorg met tbc	61	25	57
Patiëntencontacten tbc door arts	104	126	152
Patiëntencontacten tbc door verpleegkundigen	311	308	438
Consulten soa-spreekuur	3.390	3.839	4.088
Aantal gevonden soa's	644	750	938
Jaarlijks inspectiebezoeken kinderopvang/gastouderopvang	andere registratie	852/348	788/404
Inspecties bedrijven	65	64	49
Klanten reizigersadviesing	12.840	12.255	12.081
Aantal meldingen milieuvragen	136	108	152

5. Middelen

Totaal baten en lasten Infectieziektebestrijding (bedragen in duizenden euro's)				
	Realisatie 2015	Begroting 2016	Begroting 2016	Realisatie 2016
		PRIMAIR	HERZIEN	
TOTAAL LASTEN	5.407	5.237	5.458	5.417
TOTAAL BATEN	5.341	5.203	5.427	5.518
inclusief mutaties in reserves				
Resultaat	-66	-34	-31	102

Dit programma laat een positief resultaat zien van € 102.000. Voorzien in de herziene begroting was een negatief resultaat van € 31.000, zodat het verschil € 133.000 positief is.

De lasten zijn € 41.000 lager dan begroot. De onderschrijding van de lasten wordt bijna geheel veroorzaakt door lagere personeelskosten.

De directe baten zijn € 91.000 hoger dan begroot door hogere gerealiseerde baten voor de producten inspectie & hygiëne (€ 19.000), tbc (€ 20.000), seksuele gezondheid (€ 43.000) en medische milieukunde (€ 15.000). Enkele kleinere afwijkingen vormen de rest van het verschil.

1.1.4 Programma Kwetsbare Burger

1. Inleiding

De zorg voor kwetsbare burgers loopt als een rode draad door de dienstverlening van GGD HN heen. Het gaat om zowel interne als externe samenwerking die essentieel is om kwetsbare burgers van alle leeftijden de juiste ondersteuning te bieden. GGD HN biedt ondersteuning aan juist die burgers die nergens anders terecht kunnen en helpt hen om weer te participeren in de maatschappij en hen toe te leiden naar passende zorg. In de meeste gevallen gaat het om meervoudige problematiek op verschillende leefgebieden. Binnen het programma Kwetsbare Burger vallen de taken: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), Preventieve gezondheidszorg voor prostituees, Preventieve gezondheidszorg Asielzoekers, Forensische geneeskunde, Veilig Thuis en sociale veiligheid.

Met ingang van 2016 is Veilig Thuis onder dit programma opgenomen. Voor de inhoud daarvan wordt verwezen naar de door het AB vastgestelde business case. Een belangrijke doelstelling is om de uitvoering daarvan per 1 januari 2016 operationeel te hebben. In §4 van dit programmahoofdstuk (Kwetsbare Burger) wordt nader ingegaan op Veilig Thuis.

GGD HN is verantwoordelijk voor de uitvoeringsregie van de OGGZ-meldpunten/teams Vangnet & Advies. Daarnaast:

- verzorgt GGD HN de afstemming en/of procesregie met de ketenpartners (o.a. GGZ, Brijder, Politie en Maatschappelijke Opvang);
- vindt afstemming plaats in het kader van het Veiligheidshuis.
- In het kader van de preventieve gezondheidszorg levert GGD HN een bijdrage aan de coördinatie van de zorgketen Jeugd rondom asielzoekerscentra in het werkgebied.

2. Kaders

De OGGZ is sinds januari 2007 ondergebracht in de Wmo. Het maatschappelijk doel van de Wmo is meedoen van alle burgers aan alle facetten van de samenleving. De gemeenten zijn op basis van deze wet verantwoordelijk voor de OGGZ. De verantwoordelijkheid voor de OGGZ ligt sinds 1989 bij gemeenten, eerder was deze taak onderdeel van de Wet collectieve preventie volksgezondheid.

De Wet op de Lijkbezorging is het kader van één van de taken van de forensische geneeskunde, namelijk het beschikbaar stellen van gemeentelijke lijkschouwers, die tevens als forensisch arts geregistreerd zijn voor het doen van lijkschouwingen. Arrestantenzorg, gedetineerdenzorg en forensisch onderzoek zijn markttaken, uitgevoerd op basis van contracten met opdrachtgevers.

De preventieve gezondheidszorg asielzoekers wordt uitgevoerd in het kader van het contract tussen COA en GGDGHOR Nederland.

3. Speerpunten in 2016

1. Behoud van kwalitatief toereikend en kostendekkend aanbod van forensisch geneeskundige diensten
2. Team Vangnet & Advies als expertiseteam van de wijkteams
3. Versterken keten zorg en veiligheid door verbeteren samenwerking binnen zorg-veiligheidsketen
4. Onderzoek naar mogelijkheden en behoeften van regionaal prostitutiebeleid in samenwerking met Veiligheidshuis

5. Versterken lokale zorgstructuur (Jeugd) rondom asielzoekerscentra in samenwerking met betrokken partijen

<p>1. Behoud van kwalitatief toereikend en kostendekkend aanbod van forensisch geneeskundige diensten Optimalisatie van een kwalitatief toereikend en kostendekkend aanbod van forensische geneeskundige diensten, in samenwerking met GGD Amsterdam en GGD Kennemerland. In 2015 is samen met bovengenoemde GGD 'en ingeschreven op een aanbesteding van de politie-eenheid Noord West voor de arrestantenzorg. Mede afhankelijk van de uitkomst van het aanbestedingstraject is het de uitdaging om te (blijven) zorgen voor een effectieve en efficiënte inzet van forensisch artsen.</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Het uitvoeren van forensisch geneeskundige taken op een kwalitatief hoog niveau.	Het beschikbaar hebben van voldoende goed opgeleide en geregistreerde forensische artsen, zodat gedurende 24 uren per dag en 365 dagen per jaar de uitvoering van forensische diensten gegarandeerd kan worden.	Behoud van minimaal 7 geregistreerde forensische artsen en voldoende scholingsmogelijkheden voor deze artsen om een hoog kwaliteitsniveau te kunnen blijven garanderen.

Verantwoording

Het aanbestedingstraject van Politie is landelijk stopgezet voor nader beraad op landelijk niveau. In 2016 is één van de artsen van het maatschap, die in dienst van GGD HN forensische verrichtingen doet, gestopt met werken. In 2016 zijn stappen gezet om samen met het maatschap ervoor te zorgen dat een nieuwe arts binnen het maatschap actief zou worden als forensisch arts. Eind 2016 is deze nieuwe arts daadwerkelijk in opleiding gegaan en onder begeleiding gaan werken.

In 2016 heeft GGD HN scholing gefaciliteerd aan forensische artsen.

Begin 2016 waren er 6 geregistreerde forensische artsen werkzaam voor GGD HN en eind 2016 zijn dit er weer 7 geworden.

<p>2. Team Vangnet & Advies als expertiseteam van de wijkteams De specifieke zorg aan de OGGZ-doelgroep is gewaarborgd doordat juiste expertise tijdig wordt ingezet en opgebouwde ketensamenwerking optimaal benut, waarin uitgangspunt van de transitie gewaarborgd blijft: lichte zorg waar het kan, zware zorg waar het moet.</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Ondersteuning op maat aan kwetsbare burgers, ook als ze zelf geen hulp zoeken.	Wijkteams worden ondersteund in hun werkzaamheden aan OGGZ-doelgroep vanuit team Vangnet& Advies.	Werkprocessen en afspraken in kader samenwerking wijkteam en team Vangnet& Advies zijn vastgesteld en worden uitgevoerd.

Verantwoording

De afstemming met de wijkteams in de drie regio's is sterk verbeterd, onder andere in de vorm van casuïstiek overleg en collegiale consultatie. We blijven gericht op optimaliseren van de contacten vanuit het uitgangspunt dat een persoonsgerichte integrale aanpak de beste kansen biedt om tot structurele oplossingen te komen.

3. Versterken keten zorg en veiligheid door verbeteren samenwerking binnen zorg-veiligheidsketen		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Door goede samenwerking tussen zorg- en veiligheidsketen zijn risicoburgers in beeld en vindt passende interventie plaats.	Borging van procesregie OGGZ in NHN in aansluiting op beleidskaders Politie en Veiligheidshuis.	Werkprocessen en afspraken in kader samenwerking Politie, Veiligheidshuis, zorgpartners team Vangnet& Advies zijn vastgesteld en worden NHN-breed uitgevoerd.

Verantwoording

Door de toename van het aantal meldingen rond personen met verward gedrag zijn door alle ketenpartners, veelal in onderlinge samenwerking, initiatieven ondernomen om het proces van melding tot afhandeling te verbeteren. GGD HN werkt daar aan mee. De werkprocessen in het kader van samenwerking tussen de domeinen Zorg en Veiligheid zijn deels vastgelegd en bewegen, waar nodig, mee met veranderingen Noord-Holland Noord breed en per regio. In het kader van procesregie vindt afstemming plaats rond casuïstiek met zowel zorg- als veiligheidsaspecten. Ook vindt in de regio West-Friesland procesregie plaats op in-door- en uitstroming van de opvang van dak- en thuislozen. Gezamenlijk met de ketenpartners blijven we werken aan verbeterlagen.

4. Onderzoek naar mogelijkheden en behoeften van regionaal prostitutiebeleid in samenwerking met Veiligheidshuis		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Een verbeterde gezondheid en weerbaarheid van sekswerkers en hun maatschappelijke en arbeidsrechtelijke positie in NHN.	Naast de zorg aan prostituees in Alkmaar is er aandacht voor escortbedrijven en seksexploitatie NHN-breed.	Plan van aanpak/voorstel voor uitvoering regionaal prostitutiebeleid.

Verantwoording

Hoewel de hier geformuleerde ambitie niet is gerealiseerd, zijn er wel enkele ontwikkelingen die de functie en het bereik van het Prostitutiegezondheidscentrum GGD Zevenhuizen hebben versterkt. Door de aangekondigde komst van de Wet regulering prostitutiesector is de gemeente Alkmaar gestart met het ontwikkelen van een Prostitutienota Alkmaar. Deze is in belangrijke mate gericht op handhaving, gebaseerd op de aangekondigde wet. GGD HN heeft daaraan een bedrage geleverd voor het onderdeel Zorg en Welzijn: maatschappelijke zorg aan sekswerkers. Reden: GGD Zevenhuizen is vanaf de start actief in het vormgeven aan maatschappelijke ondersteuning met als doel de betrokkenen weerbaarder te maken tegen bijvoorbeeld uitbuiting en gericht op verhogen zelfvertrouwen en zelf de verantwoordelijkheid te kunnen nemen om uit het beroep te stappen. In de vorm van een pilot is eind 2016 een maatschappelijk werker van MEE/de Wering gedurende een dagdeel beschikbaar voor de sekswerkers. Tevens is de voorbereiding opgepakt van lessen Nederlandse taal die in 2017 starten. In 2016 heeft voorbereiding plaatsgevonden om andere sekswerkers dan raamprostitutie te bewegen één van de soa-poli's van GGD HN te bezoeken. De insteek is gezondheidsvoorlichting en gezondheid, in het bijzonder ter voorkoming van verspreiding van seksueel overdraagbare aandoeningen.

<p>5. Versterken lokale zorgstructuur (Jeugd) rondom asielzoekerscentra in samenwerking met betrokken partijen Mondiale ontwikkelingen leiden tot toename van aantal asielzoekers in de regio NHN. GGD HN draagt zorg voor versterken en verbeteren van lokale en regionale zorgketen (Jeugd) i.s.m. ketenpartners en aansluitend op ontwikkelingen sociaal domein Maatschappelijk.</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Passende zorgstructuur rondom asielzoekerscentra waardoor ondersteuning op maat kan plaatsvinden.	Organiseren van een passende zorgstructuur in gemeenten, COA en zorgpartners welke aansluit bij landelijke afspraken en lokale ontwikkelingen sociaal domein.	Aanwezigheid van zorgstructuur asielzoekerscentra welke aansluit op landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen.

Verantwoording

De regionale zorgketen (Jeugd) is in samenwerking met ketenpartners en gemeenten verder gestroomlijnd. Meer inzet blijft nodig onder andere via het in 2016 gestarte regiocoördinatie programma van de VNG, wat doorloopt tot in 2018. Een medewerker van GGD HN is aangesloten bij het VNG-programma ter uitvoering van de regiocoördinatie statushouders en onderhoudt daartoe contacten met alle gemeenten in het werkgebied.

Veilig Thuis Noord-Holland Noord

1. Inleiding

Veilig Thuis Noord-Holland Noord (NHN) valt onder de Wmo en volgt de kwaliteitskaders van de Jeugdwet. Veilig Thuis NHN is onderdeel van GGD HN, maar valt niet onder de Gemeenschappelijke Regeling GGD HN.

Daarnaast is vastgesteld dat de adviescommissie Jeugd & Sociale Veiligheid van de Veiligheidsregio jaarlijks advies uitbrengt aan het dagelijks bestuur van GGD HN over de jaarrekening en programmabegroting van Veilig Thuis NHN.

2016 is het eerste jaar dat alle wettelijke taken van Veilig Thuis onder volledige verantwoordelijkheid van GGD HN zijn uitgevoerd. Veilig Thuis wordt uitgevoerd voor alle gemeenten in Noord-Holland Noord en de gemeente Uitgeest. De uitvoering in 2016 is gebaseerd op de business case AMHK die eind 2014/begin 2015 is vastgesteld door alle gemeenten. Begin 2016 heeft de inspectie een positieve beoordeling afgegeven over de uitvoering door GGD HN met een hoge score t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Binnen Veilig Thuis NHN zijn per 1-1-2016 vijf teams te onderscheiden. Bij de bureaudienst komen alle adviesvragen en meldingen binnen. De medewerkers dragen via een piketregeling zorg voor 24 x 7 uur bereikbaarheid en beschikbaarheid. De drie onderzoeksteams zijn per regio georganiseerd in aansluiting op de regionale beschermingstafels en lokale uitvoering. Medewerkers kunnen zowel in de bureaudienst als in de regioteams werkzaam zijn. Het expertteam is ondersteunend aan de medewerkers van de bureaudienst en regioteams.

<p>1. Hoofddoelstelling: Implementatie van Veilig Thuis als organisatieonderdeel binnen GGD HN</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Eén laagdrempelig centraal advies- en meldpunt voor burgers en professionals	Een geïntegreerde aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld, met inzet van de	- Veilig Thuis als organisatieonderdeel binnen GGD HN geïmplementeerd.

<p>op het terrein van kindermishandeling en huiselijk geweld, waarbij de borging van de veiligheid van kind en burger leidend is.</p>	<p>methodiek 1Gezin 1Plan, gericht op toeleiding naar passende hulpverlening.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Triage en onderzoek vinden plaats binnen de wettelijke termijnen van respectievelijk 5 dagen en 10 weken. - Eén werkwijze is ontwikkeld met betrekking tot de overdracht van Veilig Thuis naar wijkteams. - Het ontwikkeltraject versterking expertise wijkteams is uitgevoerd. - Indien wordt besloten tot uitvoering van buiten wettelijke taken (o.a. voorlichting en deskundigheidsbevordering, regie op inzet van hulp bij THV tijdens onderzoeksfase), dan zijn deze geïmplementeerd.
---	---	--

Verantwoording

Veilig Thuis NHN is als organisatie onderdeel binnen GGD HN geïmplementeerd; per 1 januari 2016 zijn alle medewerkers van de latende organisaties in dienst gekomen van GGD HN. Daarmee is de vorming van één regionaal advies- en meldpunt voor inwoners en professionals op het terrein van kindermishandeling en huiselijk geweld gerealiseerd.

Binnen Veilig Thuis NHN vindt een geïntegreerde aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling plaats. Alle medewerkers Veilig Thuis NHN kunnen zowel casussen rond huiselijk geweld als kindermishandeling afhandelen. Veilig Thuis NHN heeft expertise op diverse (specifieke) vormen van huiselijke geweld, waaronder ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld. Veilig Thuis NHN zorgt voor samenwerking en afstemming met partijen in de zorg-, dienstverlenings- en veiligheidssector met als doel een integrale aanpak.

Alle benodigde werkinstructies, richtlijnen en protocollen – waaronder een werkwijze met betrekking tot de overdracht van Veilig Thuis naar gebiedsteams – zijn opgesteld en samengevoegd in een handboek Veilig Thuis. Er is geen specifiek ontwikkeltraject ter versterking van de expertise van de gebiedsteams opgestart. Wel heeft Veilig Thuis NHN voorlichtingsbijeenkomsten gehouden over wat Veilig Thuis NHN kan bieden aan professionals. Ook zijn er met alle regio's samenwerkingsafspraken tussen gemeenten en Veilig Thuis NHN op papier gezet. Onderdeel van deze afspraken is het inschakelen van Veilig Thuis NHN als een professional van het gebiedsteam advies en/of ondersteuning nodig heeft, met als gevolg toename van de deskundigheid van deze professionals. Er zijn sinds juni 2016 problemen ontstaan met de wettelijke termijnen van triage (binnen 5 werkdagen), start onderzoek (geen wettelijke termijn, maar ook hier wordt de veldnorm van 5 werkdagen gehanteerd) en de doorlooptijd van een onderzoek (maximaal 10 weken). Benadrukt dient te worden dat Veilig Thuis NHN wel altijd alle binnenkomende meldingen direct kort screent en dat spoedzaken altijd dezelfde dag nog opgepakt worden. Hierdoor heeft Veilig Thuis zicht op de veiligheid van nieuw gemelde casussen. Het DB en AB van GGD HN zijn voortdurend ingelicht over de stand van zaken over de in- en doorstroming, de oorzaken zijn geanalyseerd en maatregelen zijn genomen. Per januari 2017 zijn de wachttijden opgelost, alleen op de doorlooptijd van de onderzoeken dienen nog verbeteracties te worden genomen.

Veilig Thuis NHN heeft per 1 januari 2016 een niet-wettelijke taak toegewezen gekregen in het kader van het tijdelijk huisverbod (THV). Dit betreft het voeren van de casusregie tijdens een THV. Alle activiteiten die Veilig Thuis NHN in dit kader heeft ondernomen zijn beschreven in de notitie

'Procesbeschrijving Casusregie & Hulpverlening tijdens het Tijdelijk Huisverbod'. In augustus en november heeft Veilig Thuis NHN samen met de organisaties die de hulpverlening uitvoeren (Blijf en DNOdoen) de nieuwe werkwijze geëvalueerd. Per 2017 worden de niet-wettelijke taken in een aangepaste vorm voortgezet.

4. Een greep uit de productierealisatie

	2014	2015	2016
Meldingen OGGZ	1.626	1.688	2.193
Lijkschouwingen:	702	829	865
– waarvan lijkschouw bij vermoeden niet natuurlijke dood	394	444	
– euthanasie	308	385	418
Verrichtingen medische zorg arrestanten	2.535	2.709	2.868
Forensisch onderzoek justitie	186	158	216

5. Middelen

Totaal baten en lasten Kwetsbare Burger (bedragen in duizenden euro's)				
	Realisatie 2015	Begroting 2016	Begroting 2016	Realisatie 2016
		PRIMAIR	HERZIEN	
TOTAAL LASTEN	2.125	4.899	5.261	5.427
TOTAAL BATEN	2.234	4.897	5.260	5.467
inclusief mutaties in reserves				
Resultaat	109	-2	-2	40

Het saldo van dit programma bedraagt € 40.000 positief. Voorzien in de herziene begroting was een negatief resultaat van € 2.000, zodat het verschil € 42.000 positief is.

De hogere lasten van € 166.000 komen voort uit meer personele inzet bij de OGGZ (€ 60.000), hogere totale lasten bij Veilig Thuis (€ 42.000) en bij de Forensische Geneeskunde (€ 71.000). Daar staan hogere baten van de OGGZ (€ 56.000), Veilig Thuis (€ 24.000) en Forensische Geneeskunde (€ 120.000) tegenover. Deze laatste wordt verklaard doordat in de herziene begroting 2016 uitgegaan was van een behoudend scenario en mogelijke beëindiging per 01-07-2016 van het contract met de politie: dat is niet gebeurd. Daarnaast is sprake van hogere aantallen verrichtingen gedetineerdzorg, arrestantenzorg en lijkschouwingen dan begroot.

OGGZ

Gebruikelijk is om in de jaarstukken een overzicht te geven van de totale lasten en baten van de verschillende OGGZ-regio's. De dienstverlening in het kader van de OGGZ kent voor alle drie de regio's een kostenniveau dat hoger is dan de ontvangen subsidie-opbrengsten.

Overzicht baten en lasten OGGZ-onderdelen:

OGGZ Vangnet & Advies	Baten	Lasten
Kop van Noord-Holland	278	327
Noord-Kennemerland	487	523
West-Friesland	326	356

Veilig Thuis NHN

Sinds 1 januari 2016 worden de werkzaamheden in het kader van Veilig Thuis door GGD HN uitgevoerd. Financiering geschiedt door bijdragen van de deelnemende gemeenten. De taken worden uitgevoerd voor de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling en ook voor de gemeente Uitgeest.

De baten die hiervoor voor 2016 zijn verantwoord bedragen € 3.150.000, de lasten bedragen € 3.168.000, zodat er sprake is van een beperkt negatief saldo van € 18.000.

De focus lag m.b.t. Veilig Thuis in 2016 op binnen de begroting blijven. Dat is ondanks de grote werkdruk redelijk geslaagd. De niet doorberekende nacalculatie voor dit onderdeel in 2016 bedroeg € 19.000 waarmee het resterende negatieve saldo zou zijn opgelost.

Veilig Thuis (bedragen in duizenden euro's)	Begroting 2016	Realisatie 2016
	Herzien	
TOTAAL LASTEN	3.126	3.168
TOTAAL BATEN	3.126	3.150
inclusief mutaties in reserves		
Resultaat	0	-18

1.1.5 Programma Onderzoek, Beleid & Preventie

1. Inleiding

GGD HN is de gemeentelijke gezondheidsdienst van gemeenten in Noord-Holland Noord. Als zodanig is de gemeentelijke gezondheidsdienst uitvoerder van preventieve zorg- en ondersteuningstaken gericht op het bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van alle inwoners. Via epidemiologisch onderzoek en het verzamelen van gezondheidsgegevens wordt de gezondheidssituatie gemonitord en wordt, ter onderbouwing van (preventief) gemeentelijk gezondheidsbeleid, gezondheidsinformatie gegenereerd. Naast de uitvoering van de 4-jaarlijkse monitoronderzoeken, voert GGD HN thematisch en verdiepend onderzoek uit. De presentatie van de gezondheidsgegevens en -informatie is steeds meer gericht op de gemeentelijke schaal tot op wijkniveau. Hierdoor wordt meer inzicht gegenereerd in de gezondheidssituatie op het voor gemeenten relevante niveau. We verwachten dat deze trend zich voortzet omdat GGD HN een schat aan gezondheidsgegevens heeft om specifieke informatie te leveren met betrekking tot lokaal ervaren problematiek. De insteek is om in te zetten op preventie waardoor hogere vervolgcosten zoveel mogelijk worden voorkomen.

In het programma Onderzoek, Beleid en Preventie (afdeling Kenniscentrum Publieke Gezondheid en Veiligheid) is hieronder te zien welke ambities in 2016 worden nagestreefd.

GGD HN heeft als ambitie voor de komende jaren:

Leveren van **betrouwbare beleids- en onderzoeksinformatie**, met afgesproken leverdata. Dit betreft:

- Structurele monitorrapportages, als vooraf met de gemeente vastgestelde themarapporten. Hierbij worden objectieve en epidemiologisch onderbouwde gegevens uit diverse bronnen kwantitatief aangeleverd, met daarnaast een inhoudelijke analyse en advies. Indien gewenst op regionaal of lokaal niveau.
- Specifieke rapportages, zoals wijkscans, evaluatierapportages en gericht onderzoek.
- Onderzoek en mogelijke pilots met kwalitatief onderzoek en/of kosten-batenanalyses en effectonderzoek, om een verantwoorde keus te maken dit al dan niet in het Kenniscentrum op te nemen.
- Directe toegankelijkheid van de data voor de gemeenten en eventueel netwerkpartners.

Een **betrouwbare kennismakelaar en een gewaardeerde netwerkpartner** zijn. GGD HN integreert kennis, ervaringen en ontwikkelingen vanuit lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Kenniscentrummedewerkers geven niet alleen kennis door maar interpreteren het ook beleidsmatig.

Speerpunten hierbij zijn:

- Het bieden van evidence based en wetenschappelijk onderbouwde deskundigheidsbevordering aan uitvoerende medewerkers en het bieden van inhoudelijke toelichting hierop op zowel lokaal als regionaal niveau.
- Het ondersteunen en realiseren van zoveel mogelijk wijkgericht werken binnen de Jeugdgezondheidszorg, en samenwerking met de wijkteams.
- Het bieden en uitbouwen van erkende interventies, zowel voor VoorZorg als op het brede terrein van opvoed- en opgroei-ondersteuning en gezondheidsbevordering; individueel en collectief en geïntegreerd binnen de ontwikkelingen.

GGD HN levert een bijdrage aan initiatieven om te komen tot afstemming tussen gemeenten, zorgpartijen en zorgverzekeraars in de regio NHN. Te noemen zijn het initiatief Holland Health en het initiatief om te komen tot een Agenda Publieke Gezondheid Noord-Holland Noord (PG NHN). De verwachting is dat het algemeen bestuur van GGD HN (voorlopig te zien als Platform voor de Agenda

PG NHN) in 2016 concrete voortgang boekt in de afstemming tussen betrokken partijen en dat er vanuit het platform nieuwe impulsen ontstaan.

2. *Kaders*

Het programma vindt haar legitimatie in de Wet Publieke Gezondheid (WPG). Aanvullingen worden gevonden door aanvullende subsidieregelingen (lokaal, regionaal of landelijk) en/of publiek-private samenwerking.

3. *Speerpunten in 2016*

1. Monitoring en onderzoek
2. Epidemiologie en onderzoek
3. Academisch Platform Noord-Holland Noord
4. Beleidsadvisering
5. Gezondheidsbevordering
6. Innovatie
7. Medische milieukunde
8. Regionale Aanpak Publieke Gezondheid

1. **Monitoring en onderzoek**

a. Kindermonitor

In 2015 is de kindermonitor (0-12 jaar) voorbereid en uitgevoerd; de monitor rapportage verschijnt in 2016.

b. Monitor jeugdigen 12-19 jaar (EMOVO)

Jaarlijks voert GGD HN de Elektronische Monitor Voorgezet Onderwijs uit bij de 14-jarigen en 16-jarigen als onderdeel van JGZ op het Voortgezet Onderwijs. Gemeentelijke rapportage zal in 2016 plaatsvinden; de monitor wordt in 2016 gebruikt voor individuele advisering aan jeugdigen en eventueel voor verdiepend onderzoek.

c. Monitor volwassenen en ouderen

In 2016 vindt de voorbereiding en uitvoering van de volwassenen- en ouderenmonitor plaats, vooraf vindt met de gemeenten overleg plaats over specifieke vragen.

d. Gericht onderzoek of themarapporten

Op basis van verzamelde gegevens verzorgt GGD HN gerichte rapportages, voor 2016 zullen 2 van dergelijke rapportages worden gepubliceerd.

Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Monitors geven inzicht in de gezondheidstoestand van (groepen) inwoners, en kunnen daarmee richting aan beleid en prioriteitenstelling geven. Gericht onderzoek en themarapporten gaan dieper op bepaalde vraagstukken in en kunnen vragen beantwoorden.	<ul style="list-style-type: none"> - Inzicht in de gezondheidstoestand van kinderen in ons werkgebied. - Verdiepende antwoorden op vragen welke er bij de gemeenten leven. 	<ul style="list-style-type: none"> a. Publicatie kindermonitor b. Publicatie van 2 gerichte onderzoeken of themarapporten (in samenspraak met de gemeenten te bepalen).

Verantwoording

In 2016 zijn naar aanleiding van de jeugdmonitor Emovo 4 thema-infographics verschenen met de volgende onderwerpen:

- Lachgas
- Roken
- XTC
- Gehoorklachten door harde muziek.

Daarnaast zijn voor elke gemeente samenvattingen van de jeugdmonitor op een vernieuwde wijze gepresenteerd. Doel hiervan is om net, zoals bij de infographics, in één oogopslag betrouwbare informatie te bieden.

De publicatie van de Kindermonitor heeft een vertraging opgelopen van 2 maanden; in februari 2017 zijn de resultaten van de Kindermonitor gepubliceerd op de gezondheidsatlas www.gezondnhn.nl.

2. Epidemiologie en Onderzoek		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Het uitvoeren van specifiek onderzoek en pilots, door kwalitatief onderzoek en kosten batenanalyse, geeft een dieper en breder beeld van de ontwikkelingen welke zich in onze regio voordoen. Digitaal delen van data met partners maakt dat gegevens en rapportages voor meer mensen langer durend beschikbaar zijn	<ul style="list-style-type: none"> - Verdiepende antwoorden op vragen welke er bij de gemeenten leven. - Meer gezamenlijke en goed toegankelijke data. 	Door middel van onderzoek uitvoering geven aan onderbouwen van lokaal gezondheidsbeleid. De gezondheidsatlas Noord-Holland Noord is digitaal beschikbaar.

Verantwoording

In 2016 is GGD HN gestart met het Onderzoeksbureau Noord-Holland Noord, als nieuw onderdeel van de GGD. Binnen dit onderzoeksbureau is het mogelijk om onderzoek uit voeren dat niet binnen de huidige epidemiologische formatie past, maar waarvan de onderwerpen direct aansluiten bij de basistaken van de GGD. Hierdoor is het mogelijk om het lokaal gezondheidsbeleid nog beter te onderbouwen. Een voorbeeld hiervan is de opdracht tot het uitvoeren van de Jongvolwassenmonitor in 2017 onder 16 t/m 25-jarigen; deze opdracht is, in samenwerking met het project Jeugd en Alcohol, door alle gemeenten gezamenlijk verstrekt aan het Onderzoeksbureau Noord-Holland Noord.

In 2016 is het gezondheidspanel verder uitgebreid; deelnemende ouders aan de Kindermonitor zijn gevraagd om zich aan te sluiten bij het gezondheidspanel, een bestand met inwoners die regelmatig mee willen doen aan kleine online onderzoeken door het invullen van een vragenlijst. Met behulp van het panel is een onderzoek uitgevoerd naar het volgen van zwangerschapscursussen en behoefte aan opvoedondersteuning en een onderzoek naar zonbescherming van kinderen. Beide onderzoeken zijn gepubliceerd en teruggekoppeld aan de deelnemers.

Voor de toegankelijkheid van de resultaten uit onderzoek dat is uitgevoerd door GGD HN en informatie uit andere bronnen is in 2016 verder gewerkt aan de invulling van de Gezondheidsatlas. Gegevens die in 2016 zijn toegevoegd aan de Gezondheidsatlas zijn onder andere: resultaten jeugdmonitor Emovo over de periode 2009 t/m 2015 en de bevolkingscijfers 2015.

<p>3. Academisch Platform Noord-Holland Noord Het Academisch Platform Noord-Holland Noord stimuleert en ondersteunt het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar praktische beleids- en inhoudsvragen, coördineert dit zo nodig en/of voert (gedeelten van) het onderzoek uit. Dit in samenwerking met de Academische Werkplaatsen.</p>		
Maatschappelijk Effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Praktijk- en inhoudsvragen worden op wetenschappelijke wijze onderzocht en onderbouwd. Het beleid kan hierop worden getoetst dan wel gericht.	Vragen vanuit gemeenten ten aanzien van de publieke gezondheid worden wetenschappelijk verantwoord onderzocht en, voor zover mogelijk, vanuit landelijke subsidie (ZonMw) gefinancierd.	Minimaal 1 lopend of afgerond onderzoek in de Academische Werkplaats is, in samenhang met de gemeenten, ingebracht.

Verantwoording

- GGD HN participeert in het onderzoek naar en de uitvoering van VoorZorg-Verder, een vervolgprogramma na VoorZorg. Deelnemende organisaties: VUMC (aanvrager), Verwey Jonker Instituut, NCJ, GGD Amsterdam, Careyn, GGD HN. Andere uitvoerende GGD'en zijn betrokken als controlegroep; financier: Fonds Nuts Ohra.
- GGD HN is deelnemer in een zeer groot en wetenschappelijk georiënteerd consortium dat theoretisch en praktisch onderzoek doet naar effectieve elementen in de preventie van kindermishandeling; financier: ZonMw.
- GGD HN heeft namens 'Lekker Leven doe je samen' en 3 thuiszorgorganisaties geparticipeerd in een onderzoek naar de inzet van Artificial Intelligence in de ouderenzorg. Vanwege zeer slechte communicatie en het niet van de grond komen van uitvoering en onderzoek is GGD HN uit dit onderzoek gestapt; uiteraard is dit gecommuniceerd met de financier ZonMw.
- SamenStarten App in de JGZ, onderzoek naar kosteneffectiviteit. TNO met GGD HN. Financier: ZonMw.

<p>4. Beleidsadviesing Ondersteuning gemeentelijk gezondheidsbeleid: beleidsmedewerkers van GGD HN hebben kennis en inzichten op zowel gemeentelijke, regionale als landelijke terreinen van de Publieke Gezondheid en ondersteunen hierbij gemeenten gericht bij vragen en ontwikkelingen en ondersteunen, gevraagd en ongevraagd, directie en management van GGD HN.</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Gezondheidsbeleid en activiteiten van gemeenten zijn gericht op bevorderen van de gezondheid van burgers en is mede gebaseerd op lokale en algemene inzichten in de gezondheidssituatie.	Het gemeentelijk gezondheidsbeleid wordt door GGD HN ondersteund op basis van onderbouwde kennis en inzichten in het werkgebied. De werkzaamheden van GGD HN zijn gebaseerd op onderbouwde lokale, regionale en inhoudelijke kennis en sluiten aan bij algemene ontwikkelingen op het gebied van Publieke Gezondheid.	GGD HN verstrekt beleidsadviezen en objectieve (gezondheids) informatie ten behoeve van de ontwikkeling en uitvoering van gemeentelijk gezondheidsbeleid.

Verantwoording

- In februari 2016 heeft GGD HN ter voorbereiding van de lokale nota 2017 een regionale startbijeenkomst Gemeentelijk Gezondheidsbeleid georganiseerd voor beleidsmedewerkers van de gemeenten. Deze bijeenkomst is goed bezocht en gewaardeerd. Op verzoek van de gemeenten is in oktober 2016 een vervolgbijeenkomst georganiseerd die eveneens goed bezocht en positief geëvalueerd werd.
- GGD HN is ingegaan op verzoeken van gemeenten, bijvoorbeeld door een presentatie te verzorgen voor de gemeenteraad in Castricum over cijfers in de factsheets ‘Over gewicht gesproken’ en ‘Depressie en depressieve klachten’ (epidemiologie) en over wat de gemeente hier preventief aan kan doen (gezondheidsbevordering) in relatie tot het lokale gezondheidsbeleid.

<p>5. Gezondheidsbevordering GGD HN stimuleert in de breedste zin de gezondheidsbevordering ten aanzien van de inwoners van Noord-Holland Noord, met specifieke aandacht voor de kwetsbare of risicovolle burgers, zoveel mogelijk op basis van evidence based of theoretisch goed onderbouwde methodieken, zowel individueel als collectief.</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
<p>Bevorderen en versterken van de gezondheid van de inwoners in de breedste zin van het woord. Onder andere op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opvoeden en opgroeien, – aanpak alcohol en drugs, – gezonde scholen – aanpak overgewicht – seksuele ontwikkelingen – depressie – eenzaamheid – ouderenzorg <p>Deze activiteiten leiden tot terugdringen van ongezondheid, gezondheid gerelateerde kosten en maatschappelijke ongelijkheid.</p>	<p>Meer en gelijkwaardiger kansen voor alle inwoners van Noord-Holland Noord, dat wil zeggen dat inwoners maximale kennis hebben om zelf hun besluiten met inzicht te kunnen nemen.</p>	<p>Minimaal 4 lopende of afgeronde projecten rond de genoemde thema’s.</p> <p>Het aantal aanmeldingen en intakes VoorZorg is gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.</p> <p>In samenwerking met gemeenten en partners is een vernieuwd plan Jeugd, Alcohol en Drugs vastgesteld.</p> <p>GGD HN participeert actief in regionale projecten PG, zoals JOGG.</p>

Verantwoording

- GGD HN heeft de landelijke niet-roken actie Stoptober regionaal ondersteund; 2.200 inwoners van Noord-Holland Noord hebben zich aangemeld op de landelijke website.
- GGD HN heeft meegedaan aan ‘Ik Pas’ en 200 inwoners hebben zich op de regionale website aangemeld met de intentie om minimaal 30 dagen geen alcohol te gebruiken.
- Basisscholen in de regio hebben deelgenomen aan de landelijke Week van de lentekriebels.
- 19 scholen voor voortgezet onderwijs hadden in 2016 een gezonde schoolkantine.
- Het aantal aanmeldingen, intakes en gezinnen in VoorZorg is licht gestegen ten opzichte van de voorafgaande jaren. Zo zijn er op 31-12-2015, 38 gezinnen in VoorZorg en op 31-12-2016 39. Opvallend is dat de meeste klanten ook een volledig traject doorlopen.
- In het kader van jeugd, alcohol en drugs is voor 2016-2018 een nieuwe kadernotitie geschreven door GGD HN in samenwerking met gemeenten en organisaties! De belangrijkste onderdelen zijn preventie versus veiligheid en lokaal versus regionaal en doelgroep differentiatie. De kadernota is door de stuurgroepen in 2016 vastgesteld. Vervolgens is gestart met een uitvoeringsplan en een plan drugsaanpak. Het uitvoeringsplan is in 2016 vastgesteld.

- Drie gemeenten zijn JOGG-gemeenten in de regio NHN. In 2016 is gemeente Den Helder gestart als JOGG-gemeente. GGD HN speelt een actieve rol en participeert in werkgroepen. Binnen JOGG zijn verschillende beweegprogramma's gestart, zoals Fitte Start en Real fit; de jeugdgezondheidszorg speelt daarin een belangrijke rol in de signalering, verwijzing en uitvoering.
- Gezondheidsbevordering voert in samenwerking met de JGZ de landelijke jeugdimpuls Gezonde School uit. Dit was in 2016 op 17 basisscholen en 2 voortgezet onderwijs scholen. Ook zonder de jeugdimpuls ondersteunt GGD HN scholen bij de implementatie van de Gezonde School aanpak. In 2016 hebben in Noord-Holland Noord 18 scholen het vignet de Gezonde School behaald, waarvan 14 primair onderwijs scholen en 4 voortgezet onderwijs scholen.

<p>6. Innovatie Naast bestaande interventies zullen nieuwe interventies nodig zijn op het terrein van Publieke Gezondheid en Veiligheid; interventies gericht op primaire en eventueel secundaire preventie en de gezondheid van de inwoners. Dit kunnen reeds elders uitgevoerde interventies zijn welke naar Noord-Holland Noord 'gehaald' worden, maar ook nieuwe werkwijzen, zoals e-health, welke zoveel mogelijk op het bereiken van de gestelde doelen geëvalueerd worden.</p>		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Resultaat in 2016
Met innovatieve aanpak ten aanzien van de publieke gezondheid van de inwoners van Noord-Holland Noord en de beleidsadvisering hierover aan gemeenten en directie/management wordt gestreefd een optimale gezondheidstoestand van inwoners te bewerkstelligen.	Een optimale gezondheidstoestand van de inwoners.	Minimaal 2 innovatieve trajecten gestart in 2016 op het terrein van de Publieke Gezondheid in Noord-Holland Noord. Minimaal 2 innovatie activiteiten, door middel van sociale media zijn gerealiseerd.

- In 2016 heeft GGD HN een bijeenkomst georganiseerd voor (beleids)medewerkers van gemeenten om het Mentality Model te presenteren. Bovendien heeft GGD HN de beschikking over regionale cijfers van Motivaction, gebaseerd op gegevens uit sociologisch onderzoek. Daarmee is het mogelijk te komen tot doelgroep segmentatie.
- GGD HN participeert in het project Regionale Structuur Valpreventie NHN, partner daarin is ZONH. De samenwerking met Veiligheidsregio NHN is gestart.
- GGD HN heeft deelgenomen aan het landelijke onderzoek naar de effectiviteit van het lesprogramma voor het praktijkonderwijs over relaties en seksualiteit, Je lijf, je lief.
- Ontwikkeling van activiteiten met behulp van sociale media waren er binnen het programma jeugd, alcohol & drugs o.a. door middel van vlogs, Twitter en Facebook.
- Ook het Twitteraccount '@ggdopschool' is meermalen ingezet om informatie te delen over allerlei leefstijl thema's en de behaalde vignetten Gezonde school.
- GGD HN heeft zich beziggehouden met de ontwikkeling van materialen, zoals infographics en filmpjes voor verschillende doeleinden.
- GGD HN heeft twee interactieve theatervoorstellingen verzorgd in januari en in maart voor 62 oppas opa's en oma's wat beoordeeld is met een 7.8.
- GGD HN participeert in nieuw te ontwikkelen IKC (afkorting van Integrale Kind Centra) op het gebied van de ontwikkelingen en leerlijnen van het kind vanuit de Gezonde Kinderopvang, Gezonde school en dergelijke in relatie met de Technische Hygiëne Zorg.

7. Medische milieukunde Het signaleren van mogelijke gezondheidsrisico's als gevolg van een verontreinigd buitenmilieu. Het adviseren over de aanpak en het gemeentelijk beleid voor het verminderen of wegnemen van het risico, het adviseren of op verzoek van de gemeente uitvoeren van de communicatie met de bevolking.		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Inwoners weten dat ze goed onderbouwde adviezen kunnen krijgen bij signalen of vermoedens van verontreiniging in het buitenmilieu. Gemeenten worden (pro)actief geïnformeerd rond milieukwesties.	Voorkómen van onrust, voorkómen van onjuiste advisering. Preventief milieubewuste inrichting van het buitenmilieu. Gezondheidsadvies bij incidenten met gevaarlijke stoffen.	Vragen van inwoners zijn adequaat beantwoord. Bij een milieu-incident van grotere omvang is GGD HN in staat gebleken adequate antwoorden te genereren.

Verantwoording

Zoals uit de cijfers van onze database van meldingen blijkt, gaat 2/3 van de vragen van bewoners en instellingen over verontreinigen in het binnenmilieu. Dit laatste is al een aantal jaar terug te zien in de meldingen. Hoewel de taak binnenmilieu is geschrapt vanwege het realiseren van de taakstelling (2010), wil dat niet zeggen dat burgers en instellingen daar ook naar handelen. Binnenmilieuvragen worden meestal toch kort behandeld of doorverwezen naar een instantie die nog wel hulp kan bieden. Preventief milieubewuste inrichting van het buitenmilieu (nagestreefd resultaat) is minder vaak geadviseerd dan gewenst wegens tijdgebrek bij de medewerkers. De hierboven beschreven resultaten zijn in het algemeen behaald. Bijzondere vermelding verdienen de initiatieven om gehoorschade onder de aandacht te brengen.

8. Regionale Aanpak Publieke Gezondheid GGD HN stimuleert regionale samenwerking op het gebied van het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Noord-Holland Noord.		
Maatschappelijk effect	Nagestreefd resultaat	Beoogd resultaat in 2016
Samenwerking tussen gemeenten en instellingen, en ook tussen instellingen onderling draagt bij aan een meer efficiënte en effectieve aanpak van de gezondheid, gezondheidsverschillen en gezondheidsproblemen.	Vanuit het Preventie Platform Noord-Holland Noord en de visienota 'Lekker Leven doe je Samen', een optimale gezondheid te bewerkstelligen, waarbij gebruik gemaakt wordt van de bestaande kennis in de regio, samenwerking met andere partners en van Europese en andere subsidiemogelijkheden.	Minimaal 3 concrete afspraken op het terrein van de Publieke Gezondheid, waarin GGD HN participeert en eventueel coördineert. Minimaal 1 grote call voor een Europese subsidie ingediend.

Verantwoording

- GGD HN heeft namens 'Lekker Leven doe je samen' een eerste 'inspiratie-sessie' georganiseerd, waarbij gemeenten en organisaties in de regio van elkaar kunnen leren.
- GGD HN heeft, namens 'Lekker Leven doe je samen', samen met Nederlandse, Italiaanse en Belgische partners een AAL call ingediend voor een SORO (voorloper van de E-dog). Helaas hebben wij deze niet gekregen.

- GGD HN heeft namens 'Lekker Leven doe je samen', en samen met 'In control of Alcohol' een call ingediend om het roken bij de kwetsbare, lage SES doelgroep te verminderen. Door een technische fout is de call niet geaccepteerd.
- GGD HN heeft namens 'Lekker Leven doe je samen' en samen met GGD Zaanstreek-Waterland en GGD Kennemerland twee academische Masterclasses georganiseerd: één over psychische gezondheid en publieke gezondheidszorg, en één over Publieke Gezondheid in het algemeen.

4. Een greep uit de productierealisatie

	2014	2015	2016
Aantal basisscholen als gezonde school aangemerkt	20	23	22
VO-scholen werken aan een schoolgezondheidsplan	18	21	14
Programma 'Dat drinkt niet' op 60 basisscholen uitgevoerd	60	44	

5. Middelen

Totaal baten en lasten Onderzoek, Beleid & Preventie (bedragen in duizenden euro's)				
	Realisatie 2015	Begroting 2016	Begroting 2016	Realisatie 2016
		PRIMAIR	HERZIEN	
TOTAAL LASTEN	2.912	2.979	3.044	3.037
TOTAAL BATEN	2.981	2.940	3.009	3.076
inclusief mutaties in reserves				
Resultaat	69	-39	-35	39

Het saldo van dit programma bedraagt € 39.000 positief, een voordelig verschil van € 74.000 ten opzichte van de herziene begroting.

De lagere lasten worden veroorzaakt doordat de kosten voor uitgevoerde gezondheidsonderzoeken in 2016 lager zijn uitgevallen dan begroot. De baten zijn € 67.000 hoger dan begroot vanwege extra gerealiseerde inkomsten (maatwerk en diverse overige baten) voor het programma Onderzoek, Beleid & Preventie.

1.1.6 Algemene Dekkingsmiddelen

De bedragen algemene gemeentelijke bijdrage en bijdrage 0-4 jarigen zijn conform de herziene begroting en exclusief nacalculatie. De bijdrage huisvesting JGZ is gebaseerd op de werkelijke kosten van 2016 van de JGZ-locaties: voor deze definitieve bedragen zijn eindafrekeningen gezonden.

De bijdrage Veilig Thuis is eveneens conform de realisatie over 2016. Over het omgaan met indexering voor deze collectieve taak zijn nog geen sluitende afspraken gemaakt.

Gemeente	Gemeentelijke bijdrage algemeen 2016	Gemeentelijke bijdrage 0-4 jarigen & adolescenten 2016	Bijdrage Huisvesting JGZ 2016	Totaal
Alkmaar	1.985.288	1.205.393	274.871	3.465.553
Bergen	556.165	300.381	45.654	902.200
Castricum	636.906	387.271	76.314	1.100.491
Den Helder	1.046.954	601.090	161.005	1.809.048
Drechterland	357.628	239.259	61.327	658.214
Enkhuizen	340.038	209.025	54.581	603.644
Heerhugowaard	992.663	716.361	87.902	1.796.926
Heiloo	418.036	258.598	50.828	727.463
Hollands Kroon	881.300	579.408	117.550	1.578.259
Hoorn	1.332.349	885.509	163.415	2.381.273
Koggenland	415.682	288.832	37.362	741.877
Langedijk	505.785	350.608	51.455	907.848
Medemblik	808.232	540.458	141.252	1.489.942
Opmeer	209.472	141.039	41.865	392.376
Schagen	855.183	547.158	99.534	1.501.876
Stede Broec	398.481	266.388	54.028	718.898
Texel	251.734	149.591	34.683	436.008
Totaal	11.991.898	7.666.372	1.553.625	21.211.895

Gemeente	Bijdrage Veilig Thuis 2016
Alkmaar	640.693
Bergen	47.524
Castricum	62.315
Den Helder	509.016
Drechterland	52.369
Enkhuizen	92.345
Heerhugowaard	223.955
Heiloo	35.642
Hollands Kroon	99.036
Hoorn	608.987
Koggenland	64.416
Langedijk	84.949
Medemblik	176.296
Opmeer	49.008
Schagen	114.316
Stede Broec	104.666
Texel	36.696
Uitgeest	43.960
Totaal	3.046.187

Conform de richtlijnen Gemeenschappelijke Regelingen heeft nacalculatie van de bijdragen plaatsgevonden, omdat de definitieve indexatie meer dan 0,5 % afwijkt van de (herziene) begroting: zie volgende tabellen.

Indexering	2016 (nacalculatie)
Prijsindex	1,50%
Loonindex	2,90%
Gewogen loon- en prijsindexatie	2,48%

Indexering primaire begroting	2016
Prijsindex	1,50%
Loonindex	0,50%
Gewogen loon- en prijsindexatie	0,80%

Gehonoreerde indexatie primaire begroting	0,00%
--	--------------

De uiteindelijke indexatie voor 2016 bedraagt 2,48%. Bij het vaststellen van de primaire begroting 2016 is uitgegaan van een taakstelling ter hoogte van de indexatie van in 1^e instantie 0,8%. Bij het vaststellen van de herziene begroting 2016 is vervolgens akkoord gegaan met een indexatie van 1,06%. Per saldo betekent dit een nog te factureren nacalculatie van 0,62%.

De nacalculatie van de algemene gemeentelijke bijdrage (€ 71.166) en de gemeentelijke bijdrage 0-4 jarigen & adolescenten (€ 48.393) is verwerkt als baten in de jaarstukken 2016.

Gezien het resultaat 2016 en de reservepositie is aan het algemeen bestuur voorgesteld om deze aan de gemeenten na te factureren.

Gemeente	Nacalculatie Gemeentelijke bijdrage algemeen 2016	Nacalculatie Gemeentelijke bijdrage 0-4 jarigen & adolescenten 2016	Totaal
Alkmaar	11.782	7.609	19.391
Bergen	3.301	1.896	5.197
Castricum	3.780	2.445	6.224
Den Helder	6.213	3.794	10.007
Drechterland	2.122	1.510	3.633
Enkhuizen	2.018	1.319	3.337
Heerhugowaard	5.891	4.522	10.413
Heiloo	2.481	1.632	4.113
Hollands Kroon	5.230	3.657	8.887
Hoorn	7.907	5.590	13.496
Koggenland	2.467	1.823	4.290
Langedijk	3.002	2.213	5.215
Medemblik	4.796	3.412	8.208
Opmeer	1.243	890	2.133
Schagen	5.075	3.454	8.529
Stede Broec	2.365	1.682	4.046
Texel	1.494	944	2.438
Uitgeest			-
Totaal	71.166	48.393	119.558

De nacalculatie bijdrage Veilig Thuis is niet opgenomen als baten in de jaarstukken 2016, omdat Veilig Thuis een separate, collectieve taak betreft. Over het omgaan met loon- en prijsindexatie voor deze taak wordt overleg gevoerd met de gemeenten. Onderstaand overzicht geeft weer welke bedragen hierop per gemeente van toepassing zijn m.b.t. 2016.

Gemeente	Nacalculatie Bijdrage Veilig Thuis 2016
Alkmaar	3.994
Bergen	296
Castricum	393
Den Helder	3.173
Drechterland	326
Enkhuizen	576
Heerhugowaard	1.396
Heiloo	222
Hollands Kroon	617
Hoorn	3.796
Koggenland	402
Langedijk	530
Medemblik	1.099
Opmeer	305
Schagen	713
Stede Broec	652
Texel	229
Uitgeest	274
Totaal	18.992

1.2 Paragrafen

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf is bedoeld om inzicht te geven in de omvang van de buffers die aanwezig zijn om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Door aandacht te besteden aan de opbouw van het weerstandsvermogen zou voorkomen moeten worden, dat financiële tegenvallers meteen leiden tot een aanvullend beroep op de gemeenten. De financiële situatie van GGD HN is eind 2016 na onttrekking van het negatieve resultaat over 2016 niet goed te noemen. De algemene reserve heeft een omvang (na resultaatbestemming) van € 26.553 positief.

In de regels die van toepassing zijn verklaard op alle Gemeenschappelijke Regelingen, is opgenomen dat de algemene reserve maximaal 2,5% van het begrotingstotaal heeft. Voor 2016 bedraagt de maximale omvang van de algemene reserve 2,5% van € 33.788.000. Dit is dus € 844.700.

De algemene reserve bedroeg begin 2016 na onttrekking van het resultaat over 2015 € 477.975. Het negatieve resultaat over 2016 bedraagt € 451.422, zodat de algemene reserve na bestemming van het resultaat zal dalen tot € 26.553. Dit is 3,1% van de toegestane maximale hoogte van de reserve. Het zou voor de financiële degelijkheid van de organisatie goed zijn als de reserve wat hoger zou zijn.

De **bestemmingsreserve Huisvesting West-Friesland** is in het verleden gevormd voor investeringen in huisvesting ad € 353.000 en valt jaarlijks voor een deel vrij ter compensatie van afschrijvingen.

Risico's

In de herziene begroting 2016 was een bijgesteld risicoprofiel opgenomen.

Het is gelukt de risico's onder Beïnvloedbare lasten/te realiseren inpassing ad € 645.000 op te vangen voornamelijk door een strak budgettair beleid en door extra incidentele inkomsten.

Het risico Forensische Geneeskunde ad € 125.000 heeft zich niet voorgedaan: de contracten zijn veelal volgens de eerdere condities voortgezet.

Ook het verwachte nadeel (eerder aangemerkt als risico) door de kosten van boventalligen in de mobiliteitspool ad € 150.000 is opgevangen. De kosten zijn bovendien lager gebleken doordat inzet voor bepaalde taken vergoed zijn; de kosten bedroegen uiteindelijk € 76.000.

Het risico GGD-dossier was als p.m. opgenomen: in de jaarstukken is een verlies hiervoor ad € 487.000 opgenomen (zie eerdere toelichting).

Vennootschapsbelasting

Per 2016 zijn de decentrale overheden en dus ook GGD HN onder Vennootschapsbelasting (VPB) komen te vallen. In 2016 is landelijk onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen. Resultaat is dat een zeer beperkt aantal taken mogelijk onderhevig zijn aan Vennootschapsbelasting, zoals Reizigersvaccinatie en Forensische Geneeskunde. Verwachting is dat er geen sprake is van fiscale winst op deze taken. Bovendien dragen die bij aan de taken op het gebied van de volksgezondheid. Tot nu toe heeft de Belastingdienst nog geen generieke uitspraken hierover gedaan. GGD HN zal op basis van de definitieve cijfers over 2016 een fiscale opstelling maken. Verwachting is dat geen sprake zal zijn van het moeten betalen van Vennootschapsbelasting.

1.2.2 Financiering

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Voor GGD HN is in 2015 een herzien treasurystatuut vastgesteld. Het statuut is het kader voor het uitvoeren van de treasuryfunctie. De belangrijkste punten zijn:

- Gelden worden alleen uitgezet bij de BNG.
- De organisatie maakt geen gebruik van derivaten.

Ontwikkelingen

Door de gunstige financieringspositie (met de aanwezigheid van de bestemmingsreserves en vooruit ontvangen projectgelden), is het in 2016 niet nodig geweest om vreemd geld aan te trekken. Er is een goede rekening-courantfaciliteit met BNG overeengekomen waar af en toe gebruik van gemaakt wordt. Omdat de GGD een Gemeenschappelijke Regeling is met de hierbij behorende verantwoordelijkheidsstructuur, zal het geen probleem zijn om op zeer korte termijn vreemd geld aan te trekken. Afspraken hiertoe zijn reeds gemaakt met de BNG. Regelmatige analyse van de cashflow zal tijdig aantonen wanneer een tekort aan vlottende middelen dreigt. Gezien de rechtspositionele positie van de GGD als Gemeenschappelijke Regeling zal het aantrekken van lang vreemd vermogen geen probleem opleveren.

Risicobeheer: de Kasgeldlimiet en de Rente-risiconorm

Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de hoogte van de netto vlottende schuld voor Gemeenschappelijke Regelingen gemaximaliseerd op 8,2% van de begrote lasten; de zogenoemde kasgeldlimiet. Overschrijding hiervan zou kunnen leiden tot het aantrekken van lang geld.

De limieten in 2016 (x € 1.000):

begrote lasten op jaarbasis:	€	33.788	limiet:	€	2.771
gem. ruimte t.o.v. limiet:				€	1.934

*minimum is € 300

Zoals te zien is, blijft GGD HN ruim binnen de kasgeldlimiet. Om deze reden is niet overgegaan tot het aantrekken van een langlopende geldlening. De wetgever heeft de rente-risiconorm gemaximaliseerd op 20% van de vaste schuld. Dit betekent dat het totaal aan herfinancieringen en renteherzieningen op de vaste schuld in enig jaar beperkt is tot 20% van de vaste schuld. GGD HN heeft geen enkele langlopende schuld.

EMU-saldo

Het EMU-saldo van GGD HN wordt bepaald door het resultaat over 2016 te corrigeren voor de afschrijvingen en de investeringen die tijdens het jaar gedaan zijn. Volgens de Wet Houdbare OverheidsFinanciën dient dit saldo in de jaarverslaggeving te worden opgenomen.

Resultaat 2016	€	451	-/-
Afschrijving 2016	€	565	
Investeringen 2016	€	503	-/-
EMU-saldo	€	389	-/-

Financiële kengetallen

Met ingang van de programmaverantwoording 2015 nemen Gemeenschappelijke Regelingen financiële kengetallen op ter vergroting van het inzicht in de financiële stabiliteit. De kengetallen die hierbij op GGD HN van toepassing zijn betreffen de netto schuldquote, de solvabiliteit en de structurele exploitatieruimte. De kengetallen m.b.t. de grondexploitatie en de belastingcapaciteit zijn voor GGD HN niet van toepassing.

Kengetal	Verloop van de kengetallen		
	Realisatie 2015	Begroting 2016	Realisatie 2016
Netto schuldquote	4,8%	2,5%	5,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	4,8%	2,5%	5,3%
Solvabiliteitsratio	6,5%	11,1%	0,6%
Structurele exploitatieruimte	-2,7%	1,5%	1,6%

De netto schuldquote is ten opzichte van de realisatie 2015 0,5% toegenomen, omdat de netto schulden in verhouding tot de totale inkomsten meer zijn toegenomen. Dit is met name het gevolg van het vooruitfactureren van de gemeentelijke bijdragen voor 2017. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is gelijk aan de netto schuldquote, omdat GGD HN geen leningen heeft afgesloten. De solvabiliteitsrisico is gedaald tot 0,6%, vanwege het negatieve resultaat in 2016 (waardoor het eigen vermogen flink is afgenomen). De structurele exploitatieruimte is verbeterd, omdat in 2016 niet structurele lasten hebben geleid tot het negatieve resultaat.

1.2.3 Bedrijfsvoering

In 2015 zijn belangrijke wijzigingen doorgevoerd gericht op het operationaliseren per 2016. Voorbeelden zijn de implementatie van nieuwe software voor het GGD-dossier en Roostering & Planning, en de organisatorische inbedding van Veilig Thuis. Ook is in 2015 een zgn. Transformatie traject gestart om GGD HN toekomstbestendig te maken gericht op een flexibele en passende invulling gericht op de behoeften en betrokkenheid van inwoners en gemeenten. Het versterken van eigen kracht en verantwoordelijkheid zijn belangrijke speerpunten. In 2015 is begonnen met opleidingen op het gebied van resultaatgericht werken: dat is in 2016 voortgezet en alle medewerkers hebben een korte training gehad. Tevens is het management aangepast: de tussenlaag managers is opgeheven (op enkele tijdelijke uitzondering na), de directie vormt nu een DMT (directiemanagementteam: uitgebreid met 1 lid) en er is een nieuwe teamindeling tot stand gebracht. Vervolgens zijn teams aan de gang gegaan om hun eigen teamplan te maken; een en ander wordt in 2017 voortgezet. En moet leiden tot zelforganiserende medewerkers en teams die professioneel kunnen inspelen op de lokale omstandigheden.

GGD HN is en blijft op zoek naar mogelijkheden voor kostenbesparing of verruiming van inkomsten. Eerdere bezuinigingen zijn grotendeels geconcretiseerd en uitgevoerd in verschillende maatregelen. Met de verwachte, aankomende nieuwe bezuinigingen zullen keuzes gemaakt moeten worden. In 2016 heeft GGD HN een onafhankelijk onderzoek laten doen (door AEF) ter voorbereiding op afwegingen daarin.

Samenwerking veiligheidsregio

In opdracht van de beide besturen van GGD HN en Veiligheidsregio NHN is onderzocht hoe door samenwerking tussen beide organisaties voordelen kunnen worden behaald. Inmiddels is besloten vooral te zoeken naar praktisch te behalen voordelen vanuit de inhoud en gezamenlijk belang (denk aan verminderen kwetsbaarheid bij specialistische functies). Voorbeelden van behaalde resultaten zijn arbobeleid, aanbestedingen en beleid inzake datalekken en privacy. De komende tijd zal dit verder geconcretiseerd en uitgebreid worden. De komende jaren staan samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van bedrijfsvoering op de agenda.

Bestuurlijke organisatie

Gemeenschappelijke Regelingen dienen volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) te begroten en te rapporteren. Ook geldt voor Gemeenschappelijke Regelingen het verplichte gebruik van de verordeningen 212 en 213.

Door middel van mandatering van de directeur worden veel van de bevoegdheden van het dagelijks bestuur doorgeschoven, waarbij de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij het dagelijks bestuur ligt.

Personele informatie

In de herziene begroting voor 2016 is uitgegaan van resp. 333 Fte. Dit is een toename ten opzichte van 2015 met name als gevolg van de integratie van Veilig Thuis bij GGD HN. Eind 2016 waren er 347 Fte in dienst. Het hogere aantal wordt verklaard door de tijdelijke extra inzet voor Veilig Thuis: in 2017 wordt hiervoor apart de aandacht gevraagd bij de gemeenten.

Het ziekteverzuim over 2016 is 6,84%; voor de begroting 2015 en 2016 wordt een norm van 5% gehanteerd.

1.2.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen GGD HN

De kapitaalgoederen die bij GGD HN aanwezig zijn, hadden per 31-12-2015 een boekwaarde van € 1.962.000,-. In 2016 zijn op diverse onderdelen investeringen gedaan, enerzijds als vervanging van niet langer te gebruiken activa, anderzijds om de bedrijfsvoering op een betrouwbare manier te kunnen laten verlopen.

GGD HN is geen eigenaar van de panden die gebruikt worden. De financiële risico's met betrekking tot groot onderhoud zijn daarmee beperkt.

Per 31-12-2016 bedroeg de boekwaarde van de activa € 1.845.000. Deze boekwaarde is als volgt te verdelen:

Bedrijfsgebouwen (inrichting):	€ 380.000
Machines, apparaten en installaties:	€ 742.000
Overige materiële vaste activa:	<u>€ 724.000</u>
	€ 1.845.000

Een toelichting op de materiële vaste activa is opgenomen in de toelichting op de balans.

1.2.5 Verbonden partijen

GGD HN is primair verbonden aan de (per 1-1-2016) 17 deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling GGD.

Stichting JGZ GGD Hollands Noorden

GGD HN heeft medewerkers in vaste dienst met uitzondering van een aantal dat in dienst wilde blijven van de in 01-01-2010 opgerichte Stichting Jeugdgezondheidszorg Hollands Noorden (wegens pensioenrechten e.d.). De baten en lasten van de Stichting Jeugdgezondheidszorg Hollands Noorden zijn verantwoord in de jaarrekening van GGD HN. Het bestuur van GGD HN is hetzelfde als het besde GGtuur van de Stichting. Er komen geen nieuwe medewerkers meer in dienst van deze stichting.

Coöperatie GGD Support Centrum Coöperatief U.A.

Deze coöperatie is in 2015 opgericht en heeft als doel de behartiging van de belangen van haar leden door o.a. het inkopen en in stand houden van softwareapplicaties die de leden kunnen ondersteunen bij de uitvoering van hun taken. Het lidmaatschap van de coöperatie is voorbehouden aan GGD'en. Per eind 2016 zijn dit alleen GGD HN en de RDOG Hollands Midden. Het bestuur van de coöperatie bestaat uit de algemene directeurs van de huidige twee leden.

De inbreng in de coöperatie door GGD HN, de lasten en baten van de coöperatie en het eigen vermogen bedraagt per 31-12-2016 € 0, -. Daadwerkelijke inbreng vindt pas plaats als het nieuwe GGD-dossier is opgeleverd en dit via de coöperatie aan de leden beschikbaar wordt gesteld: GGD regio Twente en GGD regio Utrecht hebben nog geen besluit inzake toetreding genomen.

Gedurende het boekjaar 2016 heeft GGD HN geen andere bestuurlijke of financiële belangen in andere partijen gehad.

1.2.6 Rechtmatigheid

De controle op de rechtmatigheid is gericht op de naleving van het normenkader waarmee is voldaan aan de minimale vereisten op het gebied van de rechtmatigheid. Het normenkader is in 2015 bijgewerkt en vastgesteld in het algemeen bestuur en is van toepassing op de controle van de jaarstukken over 2016.

Hierbij geldt dat alleen artikelen van belang zijn voor zover deze directe financiële beheersbehandeling betreffen of kunnen betreffen. Verder is de controle gericht op:

- Programmabegroting 2016
- Financiële verordening artikel 212 (herzien vastgesteld AB november 2015)
- Controleverordening artikel 213 (herzien vastgesteld AB november 2015)
- Periodieke rechtmatigheidsonderzoeken.

2 Jaarrekening

2.1 Overzicht van lasten en baten en toelichting

Binnen de programmaverantwoording van GGD HN onderscheiden we vier programma's:

Baten en lasten GGD HN per programma:

Lasten: (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2015	Begroting Herzien 2016	Realisatie 2016
Progr. 1 : Jeugd	20.280	20.025	20.927
Progr. 2 : Infectieziektebestrijding	5.407	5.458	5.417
Progr. 3 : Kwetsbare Burger	2.125	5.261	5.427
Progr. 4 : Onderzoek, beleid & preventie	2.912	3.044	3.037
Totale lasten	30.723	33.788	34.807

Baten (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2015	Begroting Herzien 2016	Realisatie 2016
Progr. 1 : Jeugd	19.969	19.924	20.275
Progr. 2 : Infectieziektebestrijding	5.336	5.422	5.514
Progr. 3 : Kwetsbare Burger	2.232	5.258	5.465
Progr. 4 : Onderzoek, beleid & preventie	2.978	3.007	3.074
Totale baten	30.516	33.611	34.328
Resultaat voor bestemming	-207	-177	-479
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves:			
Progr. 1 : Jeugd	22	19	19
Progr. 2 : Infectieziektebestrijding	5	4	4
Progr. 3 : Kwetsbare Burger	2	2	1
Progr. 4 : Onderzoek, beleid & preventie	3	2	2
Mutatie reserves	31	27	27
Resultaat na bestemming (-/- = nadelig)	-176	-150	-451

Voor een toelichting op de verschillen per programma ten opzichte van de vastgestelde begroting wordt verwezen naar de toelichtingen in het programmaplan. Het uiteindelijke resultaat is negatiever dan in de herziene begroting opgenomen door het afboeken van kosten van het GGD-dossier. Voor wat betreft de overige automatiseringskosten, is binnen de begroting gebleven.

Alle effecten samen leiden tot een negatief resultaat van € 451.000 (1,34% van het begrotingstotaal).

Begrotingsrechtmatigheid

De programmarekening laat met betrekking tot de lasten een overschrijding van de herziene begroting zien van € 1.019.000, oftewel 3% ten opzichte van het begrotingsbedrag. De begrotingsoverschrijdingen zijn per programma getoetst aan de kadernota rechtmatigheid (website commissie BBV), waarbij voor de programma's Infectieziektebestrijding, Kwetsbare Burger en Onderzoek, Beleid en Preventie geen begrotingsonrechtmatigheid is geconstateerd. Bij het programma Jeugd is weliswaar sprake van hogere lasten door afschrijving van het GGD-dossier maar hiervan is het bestuur tussentijds op de hoogte gesteld.

Overzicht incidentele baten en lasten

In 2016 zijn de volgende incidentele baten en lasten te onderscheiden:

Activiteit	Type	Bedrag
Afboeking projectkosten GGD-dossier	Lasten	487.000
Opslag en archiveren kinddossiers	Lasten	56.000
Nagekomen lasten verzekering 2014-2015	Lasten	71.000
Kosten gezondheidsmonitor	Lasten	105.000
totaal		719.000

Activiteit	Type	Bedrag
Detachering & vergoeding personeel	Baten	326.000
totaal		326.000

saldo incidentele baten en lasten		393.000
--	--	----------------

2.2 Balans per 31 december 2016 en toelichting

Balans GGD HN per 31 december 2016

(bedragen x € 1.000,-)

	31-12-2016	31-12-2015
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.845	1.962
<i>Investerings met een economisch nut</i>		
Overige Investerings met een economisch nut	1.845	1.962
Totaal vaste activa	1.845	1.962
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Gereed product en handelsgoederen	39	39
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	4.280	2.845
Overige Vorderingen	46	237
<i>Liquide middelen</i>	2.175	877
Kassaldi	2	2
Banksaldi	2.170	875
Kruisposten	3	0
<i>Overlopende activa</i>		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	984	1.590
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	788	752
Totaal vlottende activa	8.311	6.341
Totaal-generaal	10.156	8.302

Balans GGD HN per 31 december 2016

(bedragen x € 1.000,-)

	31-12-2016	31-12-2015
PASSIVA		
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	57	536
Algemene reserve	478	654
Bestemmingsreserves	31	58
Resultaat na bestemming	-451	-176
Totaal vaste passiva	57	536
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	1.761	1.757
Overige schulden	1.761	1.757
<i>Overlopende passiva</i>	8.338	6.009
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	7.888	5.628
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	450	382
Totaal vlottende passiva	10.099	7.766
Totaal-generaal	10.156	8.302

Toelichting op de balans

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Investerings met een economisch nut	31-12-2016	31-12-2015
<i>Overige investeringen met een economisch nut</i>	1.845	1.962
Totaal	1.845	1.962

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2016	31-12-2015
Bedrijfsgebouwen (inrichting/aanpassing)	380	389
Machines, apparaten en installaties	742	701
Overige materiële vaste activa	724	871
Totaal	1.845	1.962

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2015	Investe- ringen	Des- investeringen	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2016
Bedrijfsgebouwen	389	87	28	68	-	380
Machines, apparaten en installaties	701	198	14	143	-	742
Overige materiële vaste activa	871	218	11	354	-	724
Totaal	1.962	503	54	565	-	1.845

Vorraden

Gereed product en handelsgoederen (vaccins)

31-12-2016	31-12-2015
39	39

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2016	31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	4.280	2.845
Overige vorderingen	46	237
Totaal	4.326	3.082

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	31-12-2016	31-12-2015
Banksaldi	2.170	875
Kassaldi	2	2
Kruisposten	3	0
Totaal	2.175	877

Overlopende activa

De overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	31-12-2016	31-12-2015
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	984	309
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	788	803
Totaal	1.772	2.342

De overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitbetaalde bedragen	653	604
Nog te ontvangen bedragen		
- overige nog te ontvangen bedragen	24	148
- Rekening-courant Stichting JGZ	111	-
- nog te ontvangen BTW	-	7
- nog te ontvangen bedragen openbare lichamen	737	418
- nog te ontvangen projectgelden (zie hieronder)	246	1.165
	1.119	1.739
Totaal	1.772	2.342

Jaarstukken 2016 GGD Hollands Noorden

Verloopoverzicht 'De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel'

	31-12-2015	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-12-2016
Jeugd & Alcohol Preventie NK	4	-	4	0
Roostering & Planning	315	28	343	-
GGD-dossier fase 1	829	193	1.022	-
GGD-support centrum	0	-	-	0
VoorZorg Bergen t/m 2015	2	15	18	-
VoorZorg Hollands Kroon t/m 2015	4	-	4	-
VoorZorg Koggenland t/m 2015	4	-	4	-
Voorzorg Langedijk t/m 2015	2	6	8	-
VoorZorg Schagen t/m 2015	4	-	4	-
GGD-dossier fase 2	-	140	-	140
Jeugd, Alcohol & Drugs 2017	-	1	-	1
Jeugd, Alcohol & Drugs 2016 - West Friesland	-	72	55	16
Samen Starten App	-	9	8	1
Maatwerk Drechterland 2016	-	17	4	13
Maatwerk Enkhuizen 2016	-	55	30	25
Maatwerk Koggenland 2016	-	24	21	3
Maatwerk Langedijk 2016	-	71	57	14
Maatwerk Opmeer 2016	-	24	20	4
Maatwerk Stede Broec 2016	-	32	5	27
Maatwerk Texel 2016	-	14	13	1
Totaal	1.165	702	1.621	246

PASSIVA

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	<u>Boekwaarde</u> <u>31-12-2016</u>	<u>Boekwaarde</u> <u>31-12-2015</u>
Algemene reserve	478	654
Bestemmingsreserves	31	58
Resultaat na bestemming	<u>(451)</u>	<u>(176)</u>
Totaal	<u>57</u>	<u>536</u>

Het verloop in 2015 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	<u>Saldo</u> <u>31-12-2015</u>	<u>Toevoeging</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Resultaat</u> <u>bestemming</u> <u>voorgaand</u> <u>boekjaar</u>	<u>Vermindering</u> <u>ter dekking van</u> <u>afschrijvingen</u>	<u>Saldo</u> <u>31-12-2016</u>
Algemene reserve	654	-	-	176-	-	478
Reserve inrichting huisvesting WF	58	-	-	-	27	31
Totaal	<u>713</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>176-</u>	<u>27</u>	<u>509</u>

Algemene reserve

Het Algemeen Bestuur heeft bij de vaststelling van de jaarstukken over 2015 bepaald dat het positieve resultaat toegevoegd wordt aan de algemene reserve.

Na deze toevoeging bedraagt de algemene reserve € 477.975 positief.

Reserve huisvesting West-Friesland

Deze bestemmingsreserve is nog voor de fusie bij de GGD Westfriesland gevormd ter dekking van de kosten van de nieuwe huisvesting voor zaken als inrichting, verhuizing en dergelijke.

In de komende jaren zal deze reserve evenredig met de nog te plegen afschrijvingen vrijvallen.

Nog te bestemmen resultaat 2016:

Het nog te bestemmen resultaat over 2016 bedraagt € 451.422 negatief. Voorgesteld wordt om het resultaat in mindering te brengen op de algemene reserve. Na instemming van de voorgestelde resultaatbestemming over 2016 bedraagt de algemene reserve € 26.553 positief.

Verlopende Passiva

Netto verlopende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

<u>Overige schulden</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
- Crediteuren	1.379	1.460
- Te verrekenen projectgelden	132	297
- Overige kortlopende schulden	249	
Totaal	<u>1.761</u>	<u>1.757</u>

Verloopoverzicht te verrekenen projectgelden

	<u>31-12-2015</u>	<u>Toevoegingen</u>	<u>Aanwendungen</u>	<u>31-12-2016</u>
Maatwerk Alkmaar 2015-2016	109	664	751	23
Maatwerk Bergen 2015-2016	13	39	50	3
Maatwerk Castricum 2015-2016	13	89	102	-
Maatwerk Den Helder 2015-2016	15	94	105	4
Maatwerk Drechterland 2015	5	-	5	-
Maatwerk Enkhuizen 2015	3	-	3	-
Maatwerk Heerhugowaard 2015-2016	21	292	294	19
Maatwerk Heiloo 2016	-	30	30	-
Maatwerk Hollands Kroon 2015-2016	87	145	163	70
Maatwerk Hoorn 2015-2016	2	216	219	-
Maatwerk Koggenland 2015	2	-	2	-
Maatwerk Langedijk 2015	3	-	3	-
Maatwerk Medemblik 2015-2016	10	114	122	2
Maatwerk Opmeer 2015	1	-	0	1
Maatwerk Schagen 2015-2016	2	91	84	9
Maatwerk Stede Broec 2015	8	-	8	-
Maatwerk Texel 2015	0	-	0	0
Totaal	<u>297</u>	<u>1.775</u>	<u>1.940</u>	<u>132</u>

Jaarstukken 2016 GGD Hollands Noorden

Overlopende passiva

De overlopende passiva kunnen als volgt onderscheiden worden:

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	7.888	5.628
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	450	382
Totaal	<u>8.338</u>	<u>6.009</u>

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

<u>Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
- te betalen BTW	3	-
- Rekening-courant Stichting JGZ	-	34
- salarissen, loonheffing, pensioenafdracht e.d.	1.182	1.371
- overige overlopende passiva	6.704	4.223
Totaal	<u>7.888</u>	<u>5.628</u>

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
- Vooruitontvangen investeringsbijdragen	30	30
- Vooruitontvangen overige	25	11
- Lopende projecten	396	340
Totaal	<u>450</u>	<u>382</u>

De in de balans opgenomen post 'De van Europees en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren' kan als volgt worden gespecificeerd:

Verloopoverzicht	<u>31-12-2015</u>	<u>Toevoegingen</u>	<u>Aanwendungen</u>	<u>31-12-2016</u>
Gezondheidsbeurs Texel	4	13	17	(0)
Jeugd & Alcohol	25	-	25	-
Jeugd & Alcohol WF 2012	26	-	-	26
Jeugdimpuls	14	4	18	-
Jeugd & Alcohol Preventie WF	30	-	30	-
Jeugd & Alcohol Preventie KvNH	7	-	7	-
Steunpunt Huiselijk Geweld 2015	26	-	26	-
Huiselijk Geweld Deskundigheidsbevordering 2015	2	-	1	1
Huiselijk Geweld Ouderenmishandeling	6	-	6	-
Huisvesting Bernhardplein Den Helder	-	92	88	4
Verbouwing Alkmaar Hertog Aalbrechtweg 5	0	-	0	(0)
VoorZorg Alkmaar	116	107	128	95
VoorZorg Castricum	4	-	4	-
VoorZorg Den Helder	9	89	41	57
VoorZorg Drechterland	-	4	4	-
VoorZorg Heerhugowaard	15	47	25	36
VoorZorg Hoorn	1	-	1	-
VoorZorg Medemblik	37	-	14	23
Westfrisse Jeugd	17	-	-	17
Jeugd, Alcohol & Drugs 2016 - Communicatie	-	81	73	8
Jeugd, Alcohol & Drugs 2016 - Noord Kennemerland	-	67	64	3
Jeugd, Alcohol & Drugs 2016 - Kop van NH	-	68	46	22
Brede Centrale Toegang 2016	-	108	108	-
Jeugd, Alcohol & Drugs 2016 - Organisatie & Coördinatie	-	8	5	3
Jeugd, Alcohol & Drugs 2016 - Sociale Veiligheid	-	68	63	5
Onderzoek Eenzaamheid Ouderen Den Helder	-	24	6	19
Monitor JAD	-	48	-	48
Huiselijk Geweld Deskundigheidsbevordering 2016	-	10	-	10
VoorZorg gemeente Hollands Kroon v.a. 2016	-	22	18	4
VoorZorg gemeente Schagen v.a. 2016	-	22	7	16
VoorZorg gemeente Koggenland v.a. 2016	-	10	9	1
Totaal	<u>340</u>	<u>891</u>	<u>835</u>	<u>396</u>

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Het huurcontract van het pand in Alkmaar is verlengd en loopt tot 31-12-2025. De huur- en serviceverplichtingen voor 2017 bedragen € 201.582.

Het huurcontract van het pand in Hoorn loopt tot 1 december 2018. De huur- en serviceverplichtingen voor 2017 bedragen € 118.312.

Het huurcontract van het hoofdkantoor in Alkmaar loopt tot 1 maart 2030. De huur- en serviceverplichtingen voor 2017 bedragen € 476.009.

Ten behoeve van de Jeugdgezondheidszorg en de CJG's worden door de GGD diverse panden gehuurd. Het totaal van de huurverplichtingen voor 2017 bedraagt € 1.014.952. De op deze panden betrekking hebbende huurcontracten hebben verschillende einddata, variërend van de eerste periode van 2017 tot 2023.

Voor de locatie Enkhuizen is een bankgarantie afgegeven voor een bedrag van € 7.764 tot 01-01-2020.

De GGD heeft voor 1 voertuig een leaseverplichting. De leaseverplichting bedraagt in totaal circa € 10.000 per jaar. De resterende looptijd per eind 2016 bedraagt 4,5 jaar.

2.3 Toelichtingen

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Voor arbeidsgerelateerde verplichtingen van jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze verplichting opgenomen. De referentieperiode is vier jaar. In afwijking daarop is in 2014 een verplichting opgenomen wegens een bovenmatig verlofstuwmeer. De mutaties hierin zijn in 2015 en 2016 verwerkt zodat de verplichting overeenkomt met het verloftegoed.

De afschrijvingstermijnen voor materiële vaste activa met economisch nut zijn toegepast volgens de financiële verordening:

- a. Gronden en terreinen worden niet afgeschreven.
- b. 50 jaar: bedrijfsgebouwen.
- c. 20 jaar: inbouw en semipermanente opstal.
- d. 10 jaar: verbouwingen bedrijfsgebouwen, technische installaties in bedrijfsgebouwen; inventaris.
- e. 5 jaar: bedrijfsauto's; medische inventaris.
- f. 5 jaar: kantoorautomatisering- en netwerkkapitaal; automatiseringsapparatuur; telefonie en communicatie; applicatieprogrammatuur.

Voor deze categorieën kan bij substantiële investeringen met een ten opzichte van 5 jaar afwijkende economische levensduur door de directie worden besloten om een aangepaste afschrijvingstermijn te hanteren.

Uitzondering hierop vormden de verbouwingsinvesteringen in de huisvesting te Schagen. Omdat deze afkomstig zijn van het Gewest Kop van Noord-Holland waar een afschrijvingstermijn van 40 jaar werd gehanteerd, is als afschrijvingstermijn van deze activa 40 jaar (vanaf het moment van aanschaf) gehanteerd. In 2015 is het pand aan de Grotewallerweg verlaten waarna het restant van deze activa is afgeboekt.

Hiernaast zijn de investeringen die gepleegd zijn in de panden in Schagen geactiveerd met een afschrijvingstermijn die gelijk is aan de nog resterende looptijd van de betreffende huurcontracten. Dit om te voorkomen dat GGD HN aan het einde van de looptijd bij een eventuele verhuizing geconfronteerd wordt met nog resterende boekwaarden.

Het algemeen bestuur heeft de bevoegdheid om af te wijken van de genoemde afschrijvingstermijnen. Activa met een verkrijgingprijs van minder dan € 5.000 behoeven niet te worden geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. De laatstgenoemde activa worden altijd geactiveerd.

De voorraad medische verbruiksgoederen (vaccinaties ten behoeve van de Reizigersadviesing) wordt gewaardeerd tegen de laatst geldende inkoopprijs.

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Omdat het risico op aanzienlijke oninbaarheid van openstaande facturen laag wordt ingeschat, is geen voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd.

2.3.2 Wet normering topinkomens

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector heeft GGD HN zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

In het kader van de Wet Normering Topinkomens, is GGD HN gehouden de namen en salarisgegevens van de topfunctionarissen in de programmaverantwoording op te nemen.

Als topfunctionarissen kwalificeren alleen de directeuren en de leden van het bestuur. Lidmaatschap van het bestuur geschiedt onbezoldigd.

Naam topfunctionaris	N. Plug	E.J. Paulina	G. Geerdink	H. Smit	E. Maas	WNT
Dienstverband	40 uur	36 uur vanaf dec	36 uur	36 uur	36 uur	Norm
Brutobeloning	151	10	114	105	76	-
Onkostenvergoeding	-	-	-	-	-	-
Pensioenbijdrage werkgever	15	1	8	13	8	-
Totaal	166	11	122	118	84	179

Bedragen x €1.000

GGD HN blijft binnen de grenzen die de WNT stelt aan de beloning voor topfunctionarissen.

Topfunctionaris	Functie	Gemeente
Mw. A. van de Ven	Lid algemeen en dagelijks bestuur	Alkmaar
Dhr. J. Mesu	Lid algemeen bestuur	Bergen
Dhr. K. Rood	Lid algemeen bestuur	Castricum
Dhr. D. te Grotenhuis	Lid algemeen bestuur	Drechterland
Dhr. M. Olierook	Lid algemeen bestuur	Enkhuizen
Mw. C. van Diemen	Lid algemeen en dagelijks bestuur	Heerhugowaard
Mw. E. Beens-Woudenberg	Lid algemeen bestuur	Heiloo
Dhr. P. Kos	Lid algemeen bestuur	Den Helder
Mw. N. Douw	Lid algemeen en dagelijks bestuur	Hoorn
Mw. M.M.J. van Gent-Overdevest	Lid algemeen en dagelijks bestuur	Hollands Kroon
Dhr. W. Bijman	Lid Algemeen bestuur	Koggenland
Dhr. B.J.N. Fintelman	Lid algemeen bestuur	Langedijk
Mw. J. Fit	Lid algemeen bestuur	Medemblik
Mw. E. Deutekom-Muntjewerff	Voorzitter algemeen en dagelijks bestuur	Opmeer
Dhr. B. Blonk	Lid algemeen bestuur	Schagen
Dhr. H. Flierman	Lid algemeen bestuur	Stede Broec
Mw. H. Huisman-Peelen	Lid algemeen en dagelijks bestuur	Texel

3 Overige gegevens
3.1 Controleverklaring

De Legakker
Turfstekerstraat 63
1431 GD Aalsmeer
Postbus 1077
1430 BB Aalsmeer

T [0297] 51 53 00
E audit@flynth.nl
www.flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
GGD Hollands Noorden

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Wij hebben de (in de jaarstukken op pagina 39 tot en met 48 opgenomen) jaarrekening 2016 van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden te Schagen gecontroleerd.

Oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden, een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de lasten en baten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Oordeelonthouding betreffende financiële rechtmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële rechtmatigheid van de in deze jaarrekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties over 2016. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in paragraaf "Onderbouwing van het oordeel met beperking betreffende financiële rechtmatigheid", zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel bij de financiële rechtmatigheid van de in deze jaarrekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties over 2016, te kunnen baseren.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van lasten en baten en toelichting;
2. Balans per 31 december 2016 en toelichting; en
3. Toelichtingen bestaande uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en de rapportage in het kader van de Wet normering Topinkomens (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De basis voor onze oordeelonthouding betreffende financiële rechtmatigheid

De interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van de aanbestedingsprocedure van GGD Holland Noorden hebben slechts een deel van het jaar effectief gewerkt. De functie van het bewaken van de inkoopverplichtingen registratie en de wettelijke vereisten hieromtrent is vanaf halverwege 2016 extern ingevuld. Gebleken is dat gedurende deze periode onvoldoende is toegezien op de bewaking van de aanbestedingskalender. In 2016 is er mogelijk niet aanbesteed waar wel sprake had moeten zijn van aanbestedingen, hetzij Europees, hetzij Nationaal. De omvang hiervan is niet duidelijk, gezien het feit dat de aanbestedingskalender niet bijgewerkt is en er nog geen volledige verplichtingenadministratie beschikbaar is.

Wij zijn derhalve niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te baseren. Mogelijke effecten van niet naleven van de aanbestedingswetgeving kunnen zowel van materieel als van diepgaande invloed zijn.

B. Verklaring over de in de programmaverantwoording opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de programmaverantwoording andere informatie, die bestaat uit:

- De beleidsverantwoording en paragrafen (op pagina 4 tot en met 38 opgenomen) en
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten zoals vermeld in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de programmaverantwoording in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en met artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de beleidsregels toepassing Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de lasten en baten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol 2016 van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden zoals deze op 26 november 2015 door het algemeen bestuur is vastgesteld, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.
- De financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het algemeen bestuur op 26 november 2015 en de operationalisering van het normenkader voor rechtmatigheid in de beheersorganisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur bij besluit van 26 november 2015 vastgesteld.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het algemeen bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het algemeen bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Flynh Audit B.V.
Aalsmeer, 11 april 2017

Was getekend
Drs. C.M. Dekker-Huige RA

3.2 Voorstel tot resultaatbestemming

De programmarekening sluit met een negatief resultaat van € 451.422.

Het voorstel is om dit bedrag te onttrekken aan de Algemene Reserve, die daarmee € 26.553 bedraagt.

Bijlage 1 - Lasten en baten totaal GGD HN

LASTEN BATEN TOTAAL GGD HN

Lasten:	Realisatie 2015	Begroting 2016 HERZIEN	Realisatie 2016
<i>Kostensoort</i>			
Salarissen & sociale lasten	20.196	23.028	23.611
Rente en afschrijving	590	577	579
Goederen en diensten	9.937	10.183	9.898
Totaal lasten	30.723	33.788	34.088
Baten:			
<i>Batensort</i>			
Goederen en diensten	10.084	9.366	9.624
Bijdrage Veilig Thuis		3.047	3.046
Gemeentelijke Bijdrage 0-4 jaar & adolescenten	9.009	7.666	7.666
Gemeentelijke Bijdrage Algemeen	11.074	11.992	12.112
Gemeentelijke Bijdrage Mobiliteitspool	349	0	0
Bijdrage Huisvesting JGZ		1.540	1.554
Totaal baten	30.516	33.611	34.002
Resultaat voor bestemming	-207	-177	-86
Onttrekkingen aan reserves	31	27	27
Incidentele lasten	0	0	719
Incidentele Baten	0	0	326
Resultaat	-176	-150	-451